INSTRVCTIONES AD PROVINCIALES ET SVPERIORES SOCIETATIS.

Auctoritate Congregationis VII.

vt Directiones tantùm,

seorsim impressæ.

ANTVERPIÆ,
Apud IOANNEM MEVRSIVM.
M. DC. XXXV.
SVPERIORVM PERMISSV.

SVPERIORIBVS SOCIETATIS.

CONTRACTIS *paucis è multis Instructionibus tam à P. N. Claudio p. m. quam à Patribus in VI. Congregatione deputatis, conscriptis; reductisque in librum Ordinationum, quæ vim Legis habeant in posterum; quæ reliquæ erant, intactas censuit VII. Congregatio retinendas esse, ac seorsim imprimendas, ad Superiorum directionem, quibus non parùm in suâ gubernatione iuuarentur, quales sunt Industriæ, & alia id genus, tum ob multiplicem rerum pulcherrimarum varietatem, ex quarum lectione non exiguus fructus speratur, tùm ob me-*

moriam tanti viri, tamque de vniuersâ Societate benè meriti, à quo sapientissimè prodierunt. Faxit Diuina Bonitas rectam hanc viuendi iuxta Institutum viam sequamur omnes. Romæ 2. Februarij. 1616.

Bernardus de Angelis
Secretarius Societatis IESV.

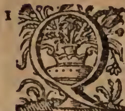
INDEX INSTRVCTIONVM.

1 AD renouationem Spiritus. pag. 6
2 Pro Concionatoribus. 10
3 Pro Confessariis. 15
4 Ad occupationes varias. 24
5 De notitiâ habitâ per confessionem. 29
6 Pro Nouitiis. 30
7 Pro Scholasticis Societatis. 34
8 Pro Coadiutoribus temporalibus. 36
9 De litteris ad P. Generalem. 39
10 De Præfecto spirituali. 47
11 De ratione conscientiæ. 55
12 Pro missionibus. 58
13 Pro renouatione Spiritus. 65
14 Pro Concionatoribus. 81
15 Pro Confessariis & omnibus Sacerdotibus. 82
16 Pro Nouitiis. 89
17 Pro Scholasticis. 90
18 Pro executione vrgendâ. 94
19 De promouendis ad gradus. 100
20 Pro studiis promouendis. 101
21 Pro visitatione Prouincialis. 105

INSTRVCTIO I.

Ad renouationem Spiritus.

De promouendis ad sacros Ordines.

1
VAMVIS ex constitutionibus nostri scholastici ad Sacerdotium ordinariè circa finem studiorum promouendi esse videantur; quia tamen Sacerdotes fieri non expedit eos, qui non benè in spiritu profecerint (cùm post Sacerdotium longè difficiliùs, si opus fuerit, à Societate dimittantur) cauendum est omnino, ne deinceps qui in spiritu & religiosis virtutibus non benè profecerunt, aut in vocatione stabiles & firmi non sunt, ad Sacerdotium promoueantur, etiãsi suæ bonæ existimationis iacturam, nisi ordinentur, obiiciant. Quarè seruanda diligenter est à Prouincialibus Instrũctio de ordinandis data anno 1576. & in Consultationibus, quæ de promouendis ad ordines fiunt, quæ in eâ Instructione præscribuntur, diligenter examinentur: & illud præcipuè accuratè discutiatur, quod ad profectum spiritualem promouendorum attinet; moneanturque à Prouincialibus Consultores, vt ad Præpositum Generalem scribant, vtrùm hæc ordinatio exactè seruetur.

2 Quoniam loci mutatio plerumque morum

rum mutationem non facit, ideò qui in aliquo Collegio malè se gerit, non mittatur, si fieri potest, ad aliud, nisi priùs iuuetur, vbi deliquit; etiamsi spes aliqua sit ex eâ mutatione, eum qui mutatur profecturum. Si quando tamen Superiori videbitur, aliquem aliò amandandum; mittatur etiam integra & prudens instructio de moribus eius qui mittitur, ad Superiorem eius loci, ad quem is à Prouinciali destinatur: vt hac ratione meliùs regi, & in Domino iuuari possit.

Quando loco mutandi, & quomodò.

3 Nostris iter agentibus, vt de necessario viatico debitâ cum caritate est prouidendum, ita nullâ ratione permittendum est, vt pecuniâ illis detur ad superflua cōmenda, & quæ Religiosæ paupertati minimè congruunt, vt sunt curiosa & pretiosa: & multò minùs, vt ab externis, seu consanguineis, cum ædificationis iacturâ, conquiratur.

De viatico, &c. pro iter agentibus.

4 Vt paupertatis puritas, & perfectio diligentiùs à nostris acquirantur, vigilandum à Superioribus est, ne quid in Societatem introducatur, quod vel huic paupertatis perfectioni aduersetur, vel proprietatem aliquam sapiat. Quarè vt abusus superfluarum commoditatum, si quis est, penitùs tollatur; curent diligenter Superiores, vt omni necessitati, habitâ ratione personarum, debitâ cum caritatis significatione, prouideatur. Ex quo præter multa alia, illud in primis sequetur commo-

Interdicitur superfluus rerum vsus.

 dum,

dum, vt eâ ratione faciliùs superflua, & quæ proprietatis speciem habent, tolli possint. Quâ in re antiquiores & grauiores Patres, & Superiores etiam ipsi, omnibus prælucere debent exemplo.

Abusus vestium in cubiculis.

5 Tollendus videtur ille abusus, vt aliàs ordinatum est, ne scilicet in nostrorum cubiculis duplices vestes habeantur; sed apud vestium custodem, vt est communis Societatis consuetudo, seruentur: quod etiam de alijs rebus, quæ in vsu non sunt, qualia sunt instrumenta quædam ad iter agendum, & his similia, intelligendum est.

Nihil à cognatis, vel amicis accipiendum pro lectionibus scribendis.

6 Etsi Regula 90. Prouincialis cauetur, ne quidquam nostri à cognatis vel amicis accipiant; quia tamen videmus paullatim non leuem abusum in hoc irrepsisse, cùm nostri, præsertim Scholastici, non rarò ob describendas ab externis scriptoribus lectiones, cùm eas ipsi ob infirmam valetudinem scribere non possunt, pecuniam conquirant; quâ occasione in alios etiam vsus non necessarios sæpè conniuentibus immediatis Superioribus, illam expendunt; vt in posterum omnis talium rerum occasio præcidatur, nullâ ratione permittant Superiores, pecuniam à quopiam è nostris ad tales vel similes vsus conquiri vel accipi.

Quomodò Superiores indigentibus prospiciant.

Quòd si quis iudicio Superioris, qui necessitatem intueri debet, indigeat lectionum descriptione; id fiat pecunijs Collegij, in quo

quo ille habitat. Quam ob cauſſam Prouincialis curet, aliquam pecuniæ ſummam illi Collegio applicare, ne his expenſis extraordinariis nimiùm grauetur.

7 Nullâ ratione permittatur, vt noſtri apud ſe habeant & ſecum ferant quædam, quæ pauperibus, quales nos ſumus, minimè conueniunt: vt ſunt horologia rotata, & affabrè facta; Reliquiaria valdè curioſa, & pretioſa; imagines item multi valoris, & ſimilia. *Curioſa & pretioſa interdicuntur.*

8 Ne paupertatis ſanctæ cuſtodia, quæ plurimùm cordi nobis eſſe debet, vllâ ex parte violetur; tollatur abuſus ille, qui apud aliquos, vt audimus, irrepſit; qui rei deformitatem fortè non attendentes, in libris, quos de Superiorum licentiâ apud ſe habent (qui tamen pauci eſſe debent, & certi quidam) inſcribunt *Ad vſum talis*, &c. qui loquendi, vel inſcribendi modus vel prorſus inutilis eſt, vel ſi aliquid efficiat, vt ſcilicet Superiores de huiuſmodi libris minùs liberè diſponant; paupertatis perfectioni & puritati apertè repugnat: cùm non tantùm in rerum dominio, ſed in illarum vſu etiam paupertas plerumque lædi poſſit. In iis igitur libris, qui communiter à Superioribus cuicumque conceduntur, & aſportari communiter ſolent (vt ſunt Conſtitutiones, vel illarum Summarium, Ioannes Gerſon, vel ſimilis aliquis pius libellus, Officium B. Virginis, & Sacerdotibus Breuia- *Abuſus proprius librorum.* *Quinam permittendi.*

 rium,

rium, Diurnum, nonnullis etiam Bibliorum exemplar, & Summula aliqua Casuum, & his similes) nihil inscribendum est. Reliquis verò libris, qui alicui conceduntur à Superioribus; vel permittitur, vt eos emi curet (quos tamen in vnum, vel aliud Collegium asportare non licet) inscribendum tantùm est nomen ipsius Collegij vel Domus, cui sunt applicati.

INSTRVCTIO II.

Pro Concionatoribus Societatis.

In virtutibus benè fundentur.

1 VM Concionatorum munus tanti momenti sit, & ex præcipuis, quæ Societas ad proximorum salutem procurãdam exercet; diligenter à Superioribus curandum est, vt qui ad hoc munus talentum à Domino acceperunt, benè ab ipso etiam studiorum tempore in hunc finem instituantur, vt possint suo tempore illud benè ad Dei gloriam, & proximorũ salutem fructuosè exercere. Quarè si qui perspicientur huiusmodi esse, in humilitate & ceteris virtutibus benè fundentur, quò tutiùs id muneris exequi suo tempore possint. Nullâ ratione autem sinantur concio-

concionibus aliorũ describendis tẽpus terere.

2 Quoniam verò Scholastici nostri in domesticis concionibus frequenter exercentur, non solùm ob varias vtilitates, sed etiam vt huic muneri publicè & ad populum suo tempore præstando assuescant; in priuatis concionibus, quæ in Refectorio haberi solent, non tantùm ea, quæ ad Religiosos propriè spectant, tractari poterunt; sed interdum etiam illa, quæ ad populi ædificationem facere censentur: nimirum si Christianæ virtutes, vt eleemosyna, caritas in proximum, & similia proponantur: vitia item, vt ambitio, auaritia, ira, & alia huiusmodi vituperentur. Hæc autem ita explicari poterunt, vt non quasi ad Religiosos tantùm, sed veluti ad populum etiam & ad seculares homines sermo dirigeretur. *Quomodò formandi.*

3 Ad Præfectum concionum pertinebit, thema seu argumentum iis, qui concionaturi sunt, designare; ac pro eorum captu vnum, aut alterum, aut plures etiam Auctores, qui illud argumentum benè tractarunt, assignare; vt ex eorum lectione illi materiam eliciant, ex quâ suam posteà concionem, iuxta cuiusque propriam inuentionem, componant; ac denique viam illis aperiat, prout necesse cuique fore perspexerit, ad benè disserendum de argumento, quod tractandum assumunt. Conueniet etiam iis, qui concionaturi sunt, tempus aliquod concedi, iuxta Superioris arbitrium, *In argumento tractando à Præfecto docendi sunt.*

trium, in quo commodè parare se possint: quod vt multum esse non debet, ne nimiùm à studiis distrahantur, ita modicum esse non expedit, ne imparati ad concionandum accedant. Quarè propter varias occupationes, quibus Scholastici distinentur, à quibus propter concionem eximi non debent, biduo saltem antè monendi erunt.

Quomodò exercendi.

4 Ad hunc finem, in præcipuo præsertim Prouinciæ Seminario, benè exercitatus è nostris aliquis concionator Præfectus concionum constituendus est: qui & exemplo suo, & pro curâ hac sibi demandatâ, nostros diligentiùs exerceat, præcipuè verò tertio & quarto anno Theologiæ: & post singulas conciones liberè & amanter eosdem priuatim (re priùs, si videbitur, collatâ cum Superiore, aut huius iudicio cum aliis Patribus) moneat, in quo defecerint, quoad vocem, gestus, & alias boni concionatoris partes: idque illi in proximâ concione emendare studeant; iudiciumque Præfecti de emendatione factâ, aut non factâ, iterum intelligant, donec bonum habitum induant. Commendabit verò, condemnabitque tum Superior, tum Præfectus, quæ commendatione aut condemnatione digna videbuntur. Alij verò, ad quos hoc non pertinet, minimè permittantur, nec facilè & immodicè eos laudare, nec liberè carpere.

5 Vt toni cum fructu iuxta ipsorum finem

fiant,

fiant, præficiendus illis omnino erit, qui in concionandi ratione eos qui tonos faciunt, benè & prudenter inſtruere poſſit: idque ſuauiter ipſe præſtabit, antequàm è ſuggeſto illi abeant, commendando quoque ſubinde quæ oportet. Vtilitas verò è tonis maior ſperatur, ſi quadrante horæ circiter ij præmoneantur, qui eos facturi ſunt, themate illis aſſignato. *De tonis cum fructu faciendis.*

6 Non eſt exiſtimandum, ad eundem concionandi modum, vel vnius celebris concionatoris imitationem noſtros adigendos eſſe, vel adigi etiam poſſe: communia verò documenta ad proprium, quem quiſque à naturâ habet concionãdi modum & facultatem accommodanda ſunt; cum variâ ſit hominum conditio. Monendi igitur omnes ſunt, qui ad hoc munus inſtituuntur, ne alios in voce & geſtu imitari ſtudeant, quando id quod imitantur, quamuis bonum ſit, naturâ conſequi non poſſunt. *Ab affectatâ imitatione arcendi.*

7 Qui concionandi talentum habuerint, ſi poſt abſoluta ſtudia ſcholaſtica duos annos ad ea repetenda, iuxta Reg. 52. Prouincialis, poſuerint; poſt tertium annum probationis, antequàm concionandi munus ſuſcipiant, priuato ſtudio ſacræ Scripturæ, & legendis Patribus, ac ſanctæ meditationi ſaltem per annum vacent. At verò qui biennium ad repetenda ſtudia non habuerint, per duos annos iis rebus incumbant. Vnde illud etiã commodum ſequetur, quòd tantopere aliorum *Vacent ſacra Scripturæ, & legendis Patribus ſaltem per biennium.*

concio-

concionibus deſcribendis non inhiabunt.

8 Vt noſtri concionatores fructuoſiùs ſuum *Quales eſſe oporteat.* munus exequantur, meminerint Regulæ 2. concionatorum: & diligenter curent, vt in ipſis vigeat zelus animarum, caritas, orationis ſtudium, & deuotio. Imò verò exercitia ſpiritualia ſubinde ab illis vltro & libenter repetita *A quibus cauendum.* plurimùm ad hæc omnia proderunt. Caueant ſimiliter ab iis, quæ & concionatores plurimùm diſtrahunt, & eorum ſtudia impediunt; & ſpiritum ac deuotionem minuunt, vt ſunt nimiæ familiaritates cum externis, eorumdem viſitationes, donaria, præſertim à feminis, facilè admiſſa, & his ſimilia.

9 Quoniam verò noſtri ad concionandum *Extra domos ne concionentur, qui cibis Quadrageſima, &c.* in Quadrageſimâ extra Collegium interdum mittuntur, & accidere nonnumquàm poteſt, vt ij qui mittuntur, ob infirmam vel imbecillam valetudinem cibis Quadrageſimalibus veſci non poſſint; ideò ad maiorem proximorum ædificationem melius fore iudicauimus, ne huiuſmodi concionatores in poſterum extra noſtras Domos in Quadrageſimâ concionaturi mittantur. Cum iis verò, qui in Domibus noſtris concionātur, nemo in hoc diſpenſet inconſulto Prouinciali, qui in huiuſmodi diſpenſatione neceſſitatis, & maioris diuini *Eorumdem frugalitas.* obſequij rationem habebit. In victu verò & veſtitu ea lautitia, illæ item ſingularitates & exemptiones, quibus alij meritò offendun-

tur, concionatoribus minimè concedantur.

10 Qui talenta ad concionandum ostendunt, præsertim rariora, non diutius quàm par est in docendi munere tam humaniores litteras, quàm Philosophiam & Theologiam detineantur: ne si secus fiat, quando in iis studiis penè consenuerint, tunc demum ad concionandum accedant. *Quamdiu docebunt.*

INSTRVCTIO III.

Pro Confessariis Societatis.

1 PRincipiò; quod habetur in Regula Prouincial. 100. de maturitate Confessariorum, id in primis curandum, vt multò maior ratio maturitatis habeatur in spiritu, moribus, & ædificatione: alioqui ætas, quæ conciliare etiam solet auctoritatem, non multùm proderit. Prima ergo cura ponatur circa promotionem ad Sacerdotium, iuxta ea quæ dicuntur §.1. ex Deputatione pro renouatione spiritus. Cauendum verò, ne spe futuræ emendationis adhibeatur hoc medium promotionis ad illos in spiritu iuuādos, nisi aliunde constet emendatio. Ad hæc quod præscriptum fuit anno 1590. §. 6. de biennio expectando recens ordinatis, ita seruetur, vt & illo tempore, & etiam post illud, antequàm ad mulie- *Maturitas in moribus, &c.* *De promotione ad Sacerdotium.* *Non nisi post biennium ad mulierum confessiones exponantur.*

mulierum confessiones exponantur, occupentur virorum confessionibus audiendis: tum vt maioribus laboribus assuescant, & fructuosiùs ac latiùs occupentur; tum vt experiatur Societas, ecquid in hoc ministerio valeant; tum demum, vt hoc modo maturiores fiant, nec imparati accedant,

Ad crates mulieres audiendæ.

2 Regula 15. Sacerdotum, vt ad crates mulieres audiantur, omnino seruetur, etiam in summâ frequentiâ, neque excusationes admittantur, etiamsi sint puellulæ.

De non protrahēdis colloquiis in cõfessionali.

3 Et quoniam plurima habet incommoda, si in confessionali longa protrahantur colloquia, omnino Regula 17. Sacerdotum exactè seruetur, ne de rebus ad confessionem non pertinentibus eo loco loquantur. Quòd si cõtingat de aliis rebus ad consolationem, vel vtilitatem illarum esse loquendum; id non flexis genibus in confessionali, sed stando vel sedendo breuiter & modestè, demissis oculis (vt Regula dicit) fieri debet. Quare operæpretium erit, nonnullá loca patentia & decentia in aliquâ tẽpli parte, pro ratione regionis, assignare, ad quæ feminæ accedant, vt nostros alloquantur: sic enim fiet, vt & colloquia breuiùs finiantur, & minùs frequenter accedant, cùm pateat sermones illos non esse confessionem; & non offendantur alij, dum existimant, confessiones earum, quæ frequenter confitentur, adeò in longum protrahi, & vt omnis occasio

Extra confessionem in patenti loco colloquantur.

præci-

præcidatur. Si pœnitentes prætendant scrupulos, instruant illas Confessarij, ne historias narrent, & inutilia repetant; & interdum etiam ipsi sermonem abrumpant. Nam si verè scrupuli sunt, vbi id illis certò constet, nihil opus erit longas orationes audire. Quòd si agatur de meditationibus, & spiritualibus exercitiis, fiat id potiùs per spirituales libellos Granatæ, & aliorum, quos apud se legant. Et si in aliquo casu particulari aliter faciendum esset, id non fiat, nisi consulto Superiore. *Quid cùm de scrupulis & spiritualibus Exercitiis agitur.*

4 Seruetur etiam Regula 21. Sacerdotum. Curetur etiam, ne Confessiones generales excipiantur earum quæ semel generaliter alicui confessæ fuerant, nisi id exigeret manifesta necessitas Sacramenti ob confessiones inualidas. Quod tamen in huiusmodi raró admodùm probabile est posse contingere. *De generaliter audiendis.*

5 Constituantur syndici non modò Æditui, & aliqui ex sociis, sed nonnulli proximi Sacerdotes, qui obseruent, & Superiorem moneant, tam de prolixis confessionibus, quàm de colloquiis, quæ extra confessionem protraherentur. *Syndici.*

6 Quæ matutino tempore sunt confessæ, vel sequenti die manè confiteri debent, non permittantur à prandio accedere prætextu confessionis; sed si accesserint, Confessarij reijciant in diem crastinum, si sunt communicaturæ; & si illo ipso die, quo accedunt, communi- *Manè confessæ non audiantur à prandio.*

municauerint, differant ad diem sequentis confessionis.

7, Circa Regulam 18. Sacerdotum, de retinendo secum socio, omnino exactè seruandam, inuigilent Superiores diligenter, & acceptis his nostris conuocent omnes Sacerdotes, illísque tum alia quæ ad eos spectant, tum præcipuè litteras nostras legant, quas de hac re 15. Iulij anno 1585. ad Superiores dedimus. Iis verò, qui suas Regulas 15. 16. 17. & 18. non seruauerint, monitiones seriæ, & pœnitentiæ primâ vice iniungantur: & quamuis nobis non placuerit vniuersim præceptum imponere obedientiæ, vt id seruent, tamen alicui particulari, qui eo fræno indigebit, poterit, ac etiam debebit Superior id imponere. Quòd si id non seruare fuerint deprehensi, remoueantur statim à confessione feminarum, & nos moneamur, vt dispiciamus, an tales in Societate retinendi sint, vtpote qui in re graui, periculosâ, & tam seuerè iniunctâ parere noluerint. Quòd si locus vbi infirmæ iacent, ita angustus sit, vt per loci dispositionem fieri non possit, vt socius Patris adsit; cùm primùm Domum redierint, Superiorem moneant, vt is consideret, an secundò illuc redeundum sit, vel potiùs (in quod magis inclinamus) ea cura propriis Parochis relinquenda. Quod vt meliùs omnino seruetur, iniungitur Superioribus omnibus, vt in publicis exhortatio-

De socio secum retinendo.

Monendi.

Etiam remouendi à confessione feminarum.

Quando locus infirmæ angustus est.

rationibus moneant omnes, quod quamuis nulla sit peculiaris regula, quæ socios moneat, vt ipsi Superiori significent cùm redierint, an Sacerdos regulam seruauerit; tamen & ex nonnullis regulis aliis, & ex nostrâ hac peculiari ordinatione, socij & fratres omnes tenentur, Superiorem eâ de re verè & syncerè monere: quod si non fecerint, intelligant, nec suæ conscientiæ, nec Societatis bono se satisfacturos; & Superiores in eos, tamquàm in inobedientes esse animaduersuros. Sacerdotes verò, etiamsi maximè socij extra remanere vellent, nullâ ratione id permittere debent; tum ne illi otiosa colloquia cum aliis misceant, tum ne ipsi sint sine teste.

Publicè Socij docendi de hac regulâ.

8 Circa Communionis frequentiam optandum est, vt seruetur Regula 26. Sacerdotũ, ne crebriùs, quàm octauo quoque die, &c. Sed quoniam in nonnullis ciuitatibus, vbi passim maior est communionis frequentia, & cum nonnullis personis, quæ ab aliquo tempore frequentiùs in hebdomadâ communicant, vix fieri poterit; saltem illud retineatur, vt in futurum nec Confessariis, nec Rectoribus liceat dispensare, nisi tantùm Prouinciali, vt bis in hebdomadâ fieri possit. Cum iis verò, qui consuetudinem habent frequentiùs communicandi, curetur quod suauiùs fieri possit. Illud tamen non dubium est, si Confessarij seriò sibi persuadeant, id maiori proximorum

De Communionis frequentiâ.

vtilitati, Societatis bono, & ædificationi conuenire; fore, vt cum vtrisque feliciter omnia transigantur.

De mulieribus inuisendis.

9 Et quoniam magnâ iacturâ temporis & fructus spiritualis in ministeriis, certè plusquàm oportet, mos inoleuit visitandi & salutandi; omnino necessarium duximus ad meliorem regulæ illius obseruationem, quæ de non inuisendis mulieribus agit (est autem 72. Præpositi, & 70. Rectoris) aliquid certius statuere. Et sanè extra casum necessitatis (qui esset, verbi gratiâ, in aliquâ infirmitate, aut luctu, aut morte aliquorum, pij alicuius negotij, & huiusmodi) rarò admodùm spes ista magni fructus euenire potest. Quia tamen modus agendi Societatis, accepta beneficia, & declinatio rusticitatis cuiusdam non permittunt, vt hæc officia nostris omnibus interdicantur, moderatione aliquâ opus erit. Hanc nos commodissimam hoc quidem tempore arbitrati sumus, vt habeatur ratio tum personarum, quæ inuisuntur, tum nostrorum, qui inuisunt. Itaque tria concurrere debent, vt aliqua digna existimetur, quæ à nostris officij causâ inuisatur. Primùm, vt sit persona nobilis & primaria: neque enim omnibus deuotis cuiuscumque gradus id officij par est præstare: cùm satis possint in nostris ecclesiis, & confessionibus, & piis colloquiis, & iuuari & instrui. Secundò, vt sit benemerita

Tria requisita ad inuisendum.

non

non vulgariter de Societate. Tertiò, vt in domo illâ marito, cognatis, vel huiuſmodi, id officij gratum potius quàm odioſum eſſe credatur. Ceterùm ne in deſignatione huiuſmodi perſonarum errari contingat, volumus, cùm Prouincialis viſitat ſingula Collegia, auditis Conſultoribus deſignet eas, quibus ſine offenſione, præter circumſtantias iam dictas, id negari non debeat: ceteras omnes huiuſmodi viſitationes ſuperfluas prohibeat. Noſtri autẽ, qui id facere poſſunt, videntur eligendi quàm pauciſſimi, nimirum Superior, qui quaſi publico nomine pro Collegio id exhibeat (ita tamẽ, vt valdè moderatè & circumſpectè id faciat, vt aliis exemplo præluceat) & Confeſſarius; cum quo tamquàm Patre ſpirituali perſonæ, quæ viſitandæ ſunt, confidenter agere poſſint; qui ſi prohiberetur; maximè offenderentur. Ceteri verò, ſi quando expediat vt aliquis mittatur, non ipſis petentibus, ſed Superiore ſuo nomine eos mittente, ſi fuerint viri ſerij, graues, & ſpirituales, poterunt interdum id præſtare. *Perſonæ deſignentur.*

10 Prouinciales autem in Viſitationibus diligenter inquirant, quomodò hęc omnia ſeruentur, & nos exactè moneant. Curent etiam, quod aliquando quibuſdam litteris vniuerſalibus commendauimus, vt occaſione miſſionum Confeſſarij interdum mutentur; ne anguſtus ſit fructus, ſi perpetuò cum nonnullis deuotulis occupentur. *De iis omnibus Generalis moneatur.*

Ad hoc munus affecti sint.

11 Curandum, vt nostri Confessarij, iuxta Regulam Sacerdotum 8. multùm afficiantur ad hoc munus, vt proximis pernecessarium, & nostri Instituti valdè proprium: præcipuè verò inuigilandum, ne sint minùs affecti minùsque prompti erga homines pauperes aut vulgares. Quòd si hos refugere deprehenderint Præfectus Ecclesiæ, vel Ædituì, omninò Superiori significandum erit, vt Confessarium officij seriò monere possit.

Præsertim erga pauperes.

Eorumdem munus & spiritus.

12 Curandum item diligenter, ne numero potiùs pœnitentium, quàm fructu eorum spirituali gaudeant; magisque soliciti sint, vt ad veram contritionem pœnitentes promoueantur, vitia emendent, in viâ spirituali dirigantur & promoueantur. Ac quoniam in hac parte notabilis remissio ex spiritus, ac zeli in Confessariis defectu aduertitur; de hoc resuscitando elaborandum est: nec alia media efficaciora videntur, quàm orationis, meditationis, ac mortificationis studium, otij declinatio; moderata, & ex spiritu Societatis ordinata cum externis conuersatio; de spiritualibus rebus, & modo iuuandi animas cum domesticis colloquutio, regularum omnium, earum præsertim, quæ de feminarum confessionibus præscribunt, vt superiùs dictum est, exacta obseruatio.

Abusus tollendi.

Quarè tollendi sedulò qui sequuntur abusus, sicubi existant: plures horas dare pauculis feminis,

minis, vt aliis ad confitendum locus non sit; alias confiteri volentes arcere, ne filiæ propriæ spirituales (vt vocari consueuerunt) expectare cogantur.

13 Sicubi non est introductum, valdè cupimus, vt introducatur, quod Romæ & alibi fit, si accurrentium frequentia id postulet; vt scilicet designati Sacerdotes statis diebus certis horis in templo resideant, vt qui confiteri volunt, ad manum habeant Confessarium. *Designentur in templo statis diebus.*

14 Quæsierunt nonnulli, quâ formulâ vtendum esset nostris in absolutione ab excommunicatione, & aliis censuris, cùm decima Regula Sacerdotum omnibus eamdem præscribat. Respondimus, in foro quidem conscientiæ, quod frequens est, vtendum formulis, quæ habentur in Directorio P. Polanci piæ mem. Sed in foro exteriori, quod rarissimè eueniet, si ex delegatione Prælatorum aliquando contingat, sequantur formulam in eo Episcopatu receptam. *De formulâ absoluendi à censuris, &c.*

15 Ad otium autem vitandum, & occurrendum quorumdam nostrorum querimoniis, dicentium, in paruis aliquibus Collegiis non satis esse occupationum; quamuis nihil opus sit statuere aut ordinare, cùm ex regulis, & constitutionibus, & formulâ Instituti satis constet, non deesse plurima, in quibus iuxta gratiã nostræ vocationis occupari debeamus; tamen vt id Superiores quasi cõpendium præ *Ad otium in paruis Collegiis vitandũ.*

oculis habeant, non erit inutile, si quæ nobis à Prouinciá Romanâ anno 1590. proposita fuêre, quorumque copia iam fuit transmissa, inspiciant; vt subditi iuxta Superiorum arbitrium & voluntatem, habitâ locorum, temporum, & personarum ratione, in iis exerceantur.

INSTRVCTIO IV.

Ad occupationes varias,

In quibus Sacerdotes operarij Societatis cum fructu exerceri, & tempus vtiliter collocare possunt: à Congregatione Prouinciæ Romanæ anno 1590. *propositas.*

Et à R. P. N. Claudio Aquauiuâ Præposito Generali approbatas.

Occupationum tria capita.

MNES occupationes, quæ in Collegiis Societatis vel iam sunt, vel introduci possunt, ad tria capita reducuntur: primò ad spiritum: secundò ad studia: tertiò ad proximos.

Pro spiritu, orationis assiduitas, &c.

1 Quoad spiritum, in primis opportuna erit oratio, & meditatio extra illam horam assignatam à Regulâ, prout cuique deuotio suggesserit, & quantum per caritatis & obedien-

dientię occupationes licuerit: dūmodò ſemper Confeſſarius, vel Superior conſulatur. Oratio enim non ſolùm faciet, vt benè & ſanctè inſumatur illud tempus, ſed etiam expellet aliâ viâ otium, quia impellet ad agendum, & quærendos vltro proximos quos iuuemus. Atque in hoc capite non ſolùm comprehenditur oratio ipſa, ſed etiam lectio librorum ſpiritualium, & omnes eiuſmodi ſpirituales mentis exercitationes in Deum.

2 Quoad ſtudia, bonum eſt, vt noſtri Sacerdotes paullò magis delectentur ſtudiis, tum ad otium vitandum, tum propter vtilitates quæ conſequuntur. Et ideò non eſt res reſtringenda ad vnum tantùm genus; ſed poſſunt ſe exercere in pluribus. Primò & præcipuè in Caſibus conſcientiæ: deinde in Scripturâ ſacrâ, & ſanctis Patribus: aliquando etiam legere hiſtorias Eccleſiaſticas, & vitas Sanctorum. In quo etiam iuuerit, vt meliùs ſeruire poſſint quæ leguntur, conficere ſibi compendium non modo Caſuum, ſed etiam ſelectorum exemplorum, quæ deinde ſint vſui inter agendum cum proximis. Confert etiam plurimùm, ſi ſæpè legant, & præ manibus habeant librum Exercitiorum ſpiritualium, Directorium. P. Polanci, & Methodum iuuandi morientes. Sed tamen videndum eſt, ne occupentur in quibuſdam ſtudiis inutilibus, ex quibus vel nullus eſt fructus, vel quæ non ſunt proportionata illorum

In ſtudiis. præſertim Caſuum conſcientiæ, occupatio.

rum capacitati, quia sic amittitur tempus. Iuuabit etiam, vt sit maior copia librorum varij generis in Collegiis. In particulari, quoad Casus conscientiæ, fiant conferentiæ exactè & diligenter de rebus vtilibus & practicis, & præuideantur materiæ: quia si fiant vt debent, bis in hebdomadâ, & hoc modo quo diximus, erit hæc inter alia satis bona & vtilis occupatio.

Zelus cum proximis.

3 Quoad tertium, de proximis, vix potest deesse occasio, si quis velit, & habeat zelum. Quare hoc præcipuè procurandum, vt nostri concipiant & foueant hunc zelum, ita propriũ nostri Instituti. Modi autem & occasiones iuuandi proximos multæ sunt, & ferè in omnibus locis sunt: vt docere Doctrinam Christianam, tradere exercitia, & quærere & inducere homines ad ea peragenda, cum prudentiâ tamen; visitare hospitalia & carceres; quærere eleemosynas pro iis qui sunt in carcere & Xenodochiis; pacificare inimicitias, facere conciones vel exhortationes in iisdem locis, reducere eos qui sunt in malo statu, iuuare confraternitates, vbi sunt, iuxta nostrum Institutum, & vbi non sunt, introducere; adire scholas externorum, & in eis, consentientibus ludi magistris, aliquas exhortationes habere: iuuentutem ad confessionem allicere, quamuis melius sit curare, vt ipsi magistri per se hoc faciant: visitare infirmos ad eos consolandos, & spiritualiter iuuandos; quâ ratione iu-

Modi iuuãdi proximos.

uantur

uantur etiam propinqui qui adſunt, & fiunt amici, & facilè adduci poſſunt ad frequentanda Sacramenta. Pro hoc etiam confert, cùm proximi veniunt ad noſtrum Templum, libenter eos admittere, & audirē in confeſſione, etiamſi cum aliquo noſtro incommodo: & cùm occurrunt nobis in viis, inuitare eos qualibet occaſione, vel leuis amicitiæ, tum etiam parentes diſcipulorum noſtrorum conciliare Societati. Iuuabit etiam facere interdum conferentias de modo iuuandi proximos, verbi gratiâ, infirmos, vel qui modus tenendus ſit in pacificandis diſcordibus; aut in confeſſione quid remedij dari poſſit huic vel illi peccato. Præterea poſſunt fieri miſſiones ad loca vicina per duos aut tres dies hebdomadæ, ita vt redeât & adſint die Dominico. Iuuabit etiam, quod fit erga proximos, non facere caſu, ſed ſcienter & cum conſideratione, animo repetendo, quomodò auditæ ſint confeſſiones in particulari huius vel illius: quomodò remediũ poſitum ſit huic vel illi, qui indigebat: item, quo affectu, quo zelo, quâ patientiâ. Denique curandum eſſet, vt in omnibus locis vbi reſidet Societas, hoc intelligeretur, Societatis profeſſionem hanc eſſe, vt præſtò ſemper ſit ad proximos; neque illi gratius quicquam eſſe poſſe, quàm ad hoc adhiberi omni horâ, in omnibus rebus conſentaneis noſtro Inſtituto. Hoc enim faceret, vt omnes ad nos libenter cōcurrerent.

Conferentia de modo iuuandi.

4 Sunt

Obseruanda à Superioribus.

4 Sunt etiam quædam obseruanda à Superioribus, & primò, vt ipsi quoque, & quidem omnium maximè, ferueant zelo animarum, & eum præ se ferant, & sæpè animent suos, atque ipsis factis ostendant id sibi cordi esse, fouendo, & promouendo profectus proximi, & prębendo auxilium, quod possunt; & inter alia facilè dando socium, quando petitur. Prætereà ipsi quoque pro parte suâ faciant quod possunt, eundo interdum ad hospitalia, & ad moribundos: at si non eunt sæpius, constet non ire propter occupationes sui officij. Prætereà non faciãt ipsi quoque omnia per se, & præsertim nobiliores actiones, sed diuidant eas cum suis. At cùm aliquis se excusat, quòd non possit, vel non habeat talentum, non facilè admittant, sed animent, quia Deus concurrit & adiuuat. Tollant alias occupationes minùs vtiles, & quę tempus pręripiunt, animosque ab vtilioribus, necessariis, institutoque magis propriis auocant: cuiusmodi sunt excursiones, visitationes, confabulationes cum externis, vel etiam cum nostris. Curent vt in omnibus Collegiis sit vnus saltem doctus, quia ille exercebit reliquos: & faciant, vt in Collegiis semper vigeant aliquæ bonæ exercitationes. Denique Superiores ipsi curent, non solùm vt cùm suis consultent de modo fugiendi otij, & quænam bonæ & aptæ exercitationes introduci possint; sed etiam inuigilent, vt his nostri

noſtri occupentur. Ipſi enim, cùm meliùs norint ſtatum, & conditionem illius ciuitatis, & loci, in quo ſunt; faciliùs poterunt inuenire, in quibus poſſint occupari.

INSTRVCTIO V.

De notitiâ habitâ per Confeſſionem,

Ne noſtri, vel Superiores, vel alij eâ vtantur, etiamſi vſus alioqui licitus foret.

A. R. P. N. Claudio Aquauiuâ Præpoſito Generali tradita anno 1590.

TAMETSI non deſunt Doctores, qui ſentiant ſaluo Sacramentalis confeſſionis ſigillo, iuſtis de cauſſis licere nonnumquàm Confeſſario (cùm id fieri poteſt ſine vllâ reuelatæ confeſſionis ſuſpicione) vti extra confeſſionem notitiâ per confeſſionem habitâ; tamen quoniam hæc doctrina, & eam exigit in tantâ re circumſpectionem, quam ſeruare perdifficile ſit; & interim poſſet aliquando retardare ſubditorum libertatem, quam huius fori ſanctitas, & noſtræ Societatis Inſtitutum requirunt in ſe ipſis rebuſque

Citantur à Dominico Soto lib. de Ratione ſecreti m. 3. q. 4. & à Nauar. c. Sacerdos. de pænit. d. 5. nu. 144. & ſeqq.

que suis Confessario aperiendis; idcircò visum nobis est in Domino statuere, sicut & seuerè statuimus, pro reuerentiâ, quâ semper Societas nostra coluit huius Sacramenti inuiolabile sigillum, & libertatem; vt omnes Superiores diligenter caueant, ne vel ipsi, vel nostrorum aliquis, supradictam doctrinam vsquam introducant, nec illā publicè aut priuatim doceant: nec eâ vtantur vllo modo (nisi fortè de pœnitentis licentiâ) sed ita prorsus in omnibus casibus nostri se gerant Confessarij, ac si in confessione nihil penitùs audiuissent; sibique persuadeant, vt humanarum rerum regimen ab hoc Sacramento longissimè distat, ita debere nullatenus ab eo pendere.

Interdicitur huiusmodi doctrina, &c.

INSTRVCTIO VI.

Pro Nouitiis Societatis.

VONIAM prima boni status Societatis origo in admittendis iis consistit, qui nostro Instituto congruunt; ideò Superiores, ad quos admittēdi munus spectat, in admittendo non sint nimij, sed delectum personarum habeant: nec nostrorum, vel aliorum importunitate moueri se sinant: nec bona externa, vel nostrorum affinitatem, sed potiùs

Delectus in admittendo.

ad noſtrum inſtitutum aptitudinem in admittendis ſequantur.

2 Poſtquàm verò in Societatem admiſſi fuerint, curent Prouinciales, vt patronos non habeant, qui eos, licet ineptos, in Societate retineri curent: ac porrò in dimiſſionis negotio Magiſtri Nouitiorum iudicium magni faciant: nec ſe in dimittendo difficiles exhibeant, cùm id Nouitiorum Magiſter, cauſſis adhibitis, proponet. Neque enim neceſſe eſt de cuiuſque Nouitij dimiſſione inire conſultationem; neque expectandæ ſunt graues culpæ, ob quas Nouitius dimittatur. *In ineptis dimittendis.*

3 Commendent etiam Prouinciales Nouitiorum Magiſtris, vt Exercitia ſpiritualia, iuxta eorum Regulas 23.24. & 28. ab iis, qui Societatem ingrediuntur, fiant: & intelligant moderationem illam, quam Regula interdum concedit, non debere eſſe ordinariam, neque crebrò vſurpandam: ſed ſi quando hoc experimentum ob iuſtas rationes diſtulerint, non diu differant, cùm hæc Exercitia primum & præcipuum locum inter experimenta ſibi vendicent. Reliqua verò experimenta, præſertim Doctrinæ Chriſtianæ, hoſpitalium, & peregrinationis exactè fieri curent, vt in eorum Regulis præcipitur. *Quando Exercitia ſpiritualia facienda.*

4 In admittendis verò temporalibus Coadiutoribus, circa eorum qualitates, & numerum, ſeruent diligenter Prouinciales, quæ præ-

ſcri-

Quales Coadiutores temporales admittendi.

ſcribuntur in Conſtitutionibus p.1.c.2.§.2.& A. Animaduertant prætereà, magnam cautionem adhibẽdam eſſe in iis ad hunc gradum admittendis, qui aliquem in litteris progreſſum fecerint, vel qui milites fuerint, vel qui ſpeciem nobilitatis, vel cõſanguineos nobiles habeant, vel dominis ſecularibus in delicatis miniſteriis inſeruierint. Prætereà non eſſe admittendos homines planè rudes, & diſciplinæ incapaces; cùm ad miniſteria Societatis meliùs obeunda, & ad res ſpirituales percipiendas, bonæ capacitatis eos eſſe oporteat; cuiuſmodi eſſe ſolent qui legere & ſcribere norunt, vel artificium aliquod habent.

De quibus instruendi.

Poſtquàm autem admiſſi fuerint, inculcent ſæpius & diſertè (quod & anteà in eorum admiſſione factum ſupponitur) eorum vocationem eſſe, ſubleuare ſuis corporalibus laboribus eos, qui in vineâ Domini in aliis functionibus occupati laborant. Circa eos verò, præſertim dum in Nouitiatu ſunt, diligens opera Magiſtri exercenda eſt, vt inſtituantur in externâ & religioſâ politiâ, in modeſtiâ, & modo decenti agendi, præſertim cum externis, & ſimilibus.

Quando è Nouitiatu educendi.

5 Vt ſcholaſtici è Nouitiatu educendi non ſunt, niſi biennium abſoluerint; ita nullâ ratione Coadiutores temporales è Nouitiatu extrahendi ſunt, niſi per annum integrum in eo fuerint, & benè ſatisfecerint. In Collegiis verò, donec biennium abſoluerint, aliquem quaſi

quaſi Magiſtrum in exercitationibus ſpiritualibus habeant; & cùm ad vota ſimplicia ſunt admittendi, ſaltem per menſem ad Nouitiatum reuocentur, ſi commodè fieri poterit, & non obſtet loci diſtantia: alioqui in eodem loco vbi ſunt, per idem tempus ſe colligant, & ad vota præparent. Nullo autem modo permittant Prouinciales, vt ante finitum biennium in publicis Æditui, Ianitoris, & ſimilibus officiis, in quibus cum externis agitur, exponantur.

Cùm vota fiant.

In publicis officiis ne occupentur.

6 Curent etiam, vt eorum bona, qui in Societatem ingrediuntur, integra, vt ipſi attulerunt, ad finem biennij ſeruentur, ſi ſeruari tamen poſſunt: ne illis diuenditis aut conſumptis, eorum dimiſſio, ſi neceſſaria fuerit, difficilior reddatur. Neque toto hoc tempore quicquam exigatur in vſum Collegij vel Domus Societatis ab eorum tutoribus aut parentibus, quamdiu non ſunt ſcholaſtici approbati; vt cum maiori libertate in Domino poſſint iuuari, & corrigi, cùm oportuerit.

Eorum bona vſque ad finem biennij ſeruentur.

7 Cùm verò è Nouitiatu ſcholaſtici educuntur, vt ad ſtudia mittantur, præmonendi ſunt à Nouitiorum Magiſtro, non mitti eos ad laxiorem vitam, ſed vt per ſtudia fiant aptiora inſtrumenta ad Dei gloriam, & ſalutem proximorum procurandam; ac proinde ita debere ſtudiis inuigilare, vt ſpiritus minimè refrigeſcat.

De quibus monendi cum ad Collegia mittuntur.

INSTRVCTIO VII.

Pro Scholaſticis Societatis.

Sollicita & ſtudioſa Scholaſticorum educatio.

1 BONA Scholaſticorum Societatis educatio magni momenti ſemper viſa eſt, cùm ex iis poſteà tum profeſſi, tū etiam operarij proficiſcantur. Deſignandi ſunt igitur illis non ſolùm ij Superiores, qui eos in viâ Domini, & religioſâ perfectione probè inſtruant; ſed boni etiam Confeſſarij, & Præfecti rerum ſpiritualium, qui ſuo munere benè & exactè fungantur. Quin etiam eos Præceptores vt habeant curandum eſt, qui non ſolùm doctrinæ ſtudiis eos excolāt; ſed bono etiam exemplo ad virtutem incitent.

Ne eum externis occupentur.

2 Vigilent itaque Superiores, ne aſſueſcant Scholaſtici nimis colloqui cum externis, aut amicis & cum illis familiaritates habere, apud eos prandere; litteras, vel munera dare & accipere, niſi neceſſitas, aut recta ratio aliud ſuadeat. Conſtat enim his omnibus & ſimilibus ſpiritum in noſtris grauiter lædi, & religioſæ perfectionis feruorem intepeſcere.

Patrociniis ne foueātur.

3 Multò minùs permittendum eſt, vt ſcholaſtici Patres antiquiores nimis familiares, ac veluti Patronos apud Superiores habeant: & ſeniores ipſi moneantur, vt ab huiuſmodi patroci-

trociniis, tam Scholasticorum, quàm aliorum è nostris quorumcumque sibi temperent, iuxta ea, quæ de vitandis huiusmodi intercessionibus præscripta sunt.

4 Proderit autem ad Scholasticorum spiritualem profectum, veterē mortificationum consuetudinem tempore vacationum excitare, propositis in hunc finem in tabellâ mortificationum capitibus. Quin etiam expedire omnino videtur, vt qui in spiritu nimis relaxati videntur, quò in eis spiritualis feruor excitetur, ad has, & Exercitia etiam spiritualia, suauiter, omnino tamen inducantur. Imò verò hi, quando opus esse iudicabitur, à studiis ad tempus, vel etiam simpliciter amouendi sunt, vt meliùs in spiritu proficiant, & in virtutibus solidentur. *Mortificationum vsus in vacationibus.* *Quomodò tepidiores iuuandi.*

5 Nec minus operæ ponendum est à Superioribus, vt Scholastici nostri eam indifferentiam assequantur, iuxta Regul. 31. Summarij, vt scilicet à Superioribus se regi sinant, nec sint solliciti, quid peractis studijs & tertio probationis anno, sint facturi: solet enim plerumque euenire, vt si aliter contingat, quàm animo conceperunt, non sine magnâ molestiâ, & spiritus iacturâ, perturbentur. *Indifferentiæ assuescere discant.*

INSTRVCTIO VIII.

Pro Coadiutoribus temporalibus.

Ex deputatione, quæ de illis benè instituendis habita est in V. Congregatione Generali.

A.R.P.N. Claudio Aquauiuâ Præposito Generali iuxta eiusdem Cong. Decretum 98. recognita.

Conseruandi, & fouendi in spiritu.

1 IRCA spiritualem Coadiutorum temporalium profectum, non tantùm in Nouitiatu, vt dictum est, vigilandum est à Superioribus; sed multò magis curandum est, vt postquàm è Nouitiatu educti fuerint, & vota post biennium emiserint; spiritum, quem probationis tempore acquisierant, diligenti curâ cōseruent. Quarè non sinantur suo more aut arbitrio viuere, sed eos rerum spiritualium Præfecti, & ipsi etiam Superiores frequenter alloquantur, nouos præsertim, & qui infirmiores sunt, & hoc cùm tempore recreationis aliquando, tum

Frequēs Superiorum, & Præfecti allocutio.

verò

verò separatim, semel saltem in hebdomadâ, consolando eos & instituendo in iis quæ ad ipsorum statûm pertinent; capita meditationis suggerendo, modum, ac fructum orationis exigendo, & tandem dirigẽdo, vbi opus fuerit.

2 Loco instructionis Doctrinæ Christianæ, quæ extra Nouitiatum ad Coadiutores haberi solet, si satis in eâ instructi existimentur, instituatur, singulis hebdomadis spirituale colloquium, seu conferentiæ de rebus ad eorum exercitia & captum accommodatis. Quo tempore curandum erit, vt intelligant, quæ in seculo vilia aut etiam seruilia iudicantur, ea magni momẽti, Deoque valdè cara esse in Religione, quandoquidem propter Diuinum eius amorem, & reuerentiam fiunt: nec solùm mercedem illorum operum ipsos consequi, sed participes etiam esse ceterorum omnium bonorum operum, quæ Diuina bonitas per nostram Societatem operari dignatur; sicut etiam omnium Indulgentiarum, & spiritualium gratiarum, quas ceteri consequuntur. Plurimum autem conferet, id à Superiore ipso præstari, ad quem hæc cura maximè pertinet. Hoc enim officio sibi eos Superior deuinciet, dum se illos peculiari sollicitudine complecti & excolere ostendit; & ipsi vicissim apertè vident, se à Superioribus minimè negligi.

De quibus singulis hebdomadis instruendi.

3 Quoniam multa possent euenire incommoda, si facilè Coadiutores soli permitterentur

Quinam sine socio incedere possint. tur incedere; expedit omnino, vt quantum fieri poterit, semper comitati incedant. Si qui autem ob necessitates soli egredi permittuntur, ij maturi & graues sint, & tales à quibus nihil incommodi meritò timeatur. Socij autem Procuratorum, & Emptores, præterquàm in iis quæ sunt officij eorum propria, soli non eant: feminas verò nulli soli adire permittantur. Si quando autem aliquid periculi timeretur, maturâ mutatione prouideatur.

Quales ad agros mittendi, & soli pernoctare non permittantur. 4 Qui ad vineas, agrosque procurandos mittuntur, sint ex iis, qui magis in spiritu & religiosâ disciplinâ profecisse cognoscentur. Neque vnquam soli in eiusmodi locis morentur, aut certè pernoctent, & quàm minimùm fieri potest in illis permaneant. Quòd si diutius, aut longiùs eos abesse oporteat, mutentur nonnumquàm, aut identidem ad Collegium reuertantur, vt in vtroque homine reficiantur. Ea verò, quæ per externos in his locis curari possunt, ad ea nostri ne adhibeantur.

Ne contemptui habeantur. 5 Vt quietè iuxta suam vocationem in Domo Dei laborent, seuerè caueant Superiores, ne in suis ministeriis à ceteris contemnantur: neque officia, quæ pro Dei amore exercent, illis à quopiam tamquàm vilia & seruilia obiiciantur. *Peritis in arte credendum.* Prætereà expedit, vt peritis in suâ cuique arte credatur, nec facilè illis etiam studio mortificationis contradicatur. Et tandem ad eam etiam pacem & tranquillitatem con-

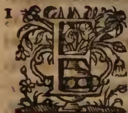
seruan-

seruandam plurimum faciet, si à Ministris nimium aliquando non vrgeantur. *A Ministro non supra modum vrgendi.*

INSTRVCTIO IX.

De moderatione in dãdis litteris ad Generalem adhibendâ.

A. R.P.N. Claudio Aquauiuâ Præposito Generali diuersis subinde temporibus, anno demum 1599. *aucta copiosiùs, ad Prouincias missa.*

1 ETSI magnâ afficior volupta-te, si quàm sæpissimè meorum Patrum, Fratrumque litteras perlegam; estque pergratum omnes ad me, tamquàm ad Patrem, magnâ fiduciâ confugere; tamen auctis longâ die negotijs, auctâque Dei beneficentiâ in dies latiùs Societate, longo iam vsu intelligo, in dandis ad nos litteris, iustam aliquam moderationem esse statuendam. Quod ni fiat, in tantam multitudinem litterarum numerus excrescet; vt, cùm ad omnia rescribendum fuerit, rebus maioribus, & quæ ad Societatem spectant vniuersam, in quibusque transigendis versari debet Præ- *Caussa huiusmodi Instructionis scribendæ.*

positi Generalis industria, necessarium tempus detrahetur; laborque eorum qui sunt à secretis, id quod ipsa docet experientia, ita augebitur, vt, quamuis aptâ descriptione operæ singulis distributæ sint, & iam pridem eorum auctus sit numerus, breui tamen impares labori succumbant, necesse erit.

2 Quarè, re priùs benè perpensâ, sæpiusque cum PP. Assistentibus communicatâ, multisque precibus Deo commendata, visum est nonnulla, ad hanc rē valdè conducentia, omnibus commendare; regulasque aliquas, & Superiorum temporum ordinationes in memoriam redigere, quæ si seruentur, sperandum est, commodiùs Prouinciarum negotiis cōsultum iri. Nam superuacuis & inutilibus reiectis, quæ sæpè vtilibus & necessariis officiunt, plus operę ac tēporis maioribus & vniuersalioribus Societatis rebus insumetur. Ita & labor eorum, qui in hoc munere versantur, alleuabitur, vt pares esse possint operi; & nihil de eo fructu detrahetur, quem Patres, Fratresque è litterarum communicatione percipiunt, & optamus omnes.

Aliqua leges præscribendæ.

3 Sed antequàm ad rem ipsam veniamus, Reuerētiam Vestram admonemus, nostræ voluntatis esse, vt quo tempore nostram hanc sanctionem ac moderationem in dandis ad nos litteris Prouinciæ suæ indixerit, simul etiam edicat, nullo modo eam ad id genus litterarum per-

pertinere, quibus priuatim suis quisque de rebus subditi nos certiores facere voluerint; integrum esse cuique, quæ ad animi sui fructum, spiritualeque auxiliũ, in Domino expedire iudicauerit, ad nos perscribere: me enim magnâ cum animi mei voluptate cuncta perlecturum.

Non extenditur ad priuatas litteras.

4 His positis, Reuerentiam Vestram scire oportet, meos prædecessores varias ordinationes præscripsisse de modo, tempore, rebus, de quibus ad Præpositum Generalem litteras dare opus sit. Quæ omnes postmodùm in Formulam scribendi sunt relatæ. Ex quibus seruandis maximam partem pendet ea, quæ in hoc genere moderatio est adhibenda, & quam in primis teneri peroptamus.

Variæ ordinationes hac de re datæ seruandæ.

5 Quarè erit operæ pretium Superiores omnes & Consultores ipsam Formulam attentè perlegere; eorumque vnumquẽque ea considerare, quæ ad se pertineant. Ita fiet, vt multis litteris minùs necessariis supersedeatur. Nã si Superiores locorum de suis rebus, cum suis primùm agent Consultoribus, deinde cum Præpositis Prouincialibus, qui ex ipsorum regulis, & formâ iis præscriptâ de rebus ordinariis suæ quisque Prouinciæ statuere poterunt, non magnum erit negotium septimum Formulæ paragraphum seruare.

Formula scribendi seruanda.

6 Ac si operam dabunt, vt eiusdem Formulæ paragraphum decimum obseruẽt, haud dubiè magnus litterarum minùs necessariarum

Præsertim paragraphus decimus

numerus tolletur: cùm ibi præscribatur, in rebus non vrgentibus ordinarium tempus esse expectandum. Nam in vrgentibus & grauibus omni tempore scribendi paragraghus nonus potestatem facit. Hinc illa etiam vtilitas proficiscetur: nam si Superiores locorum de negotiis rite & subordinatione seruatâ, cum suis agent Prouincialibus; rerum administratio melior erit & facilior, & cum omnium gratâ voluptate etiam cõiunctior. Nam illa scribendi ratio directò & statim ad nos, inconsulto Prouinciali, cõtra quàm præcipit paragraphus decimus, nihil aliud efficit, nisi vt multiplicentur litteræ, & constitutio de rebus longiùs trahatur; cùm ad bonam rerum administrationem oporteat nos, antequàm de re quapiam constituamus, Prouincialium de vnaquaque re sententiam exquirere: & singularum rerum statum naturamque cognoscere illorum testimonio qui totas Prouincias administrant, & præsentes ipsi totam rem inspiciunt, & quodammodò manibus pertractant.

Quid in vrgentibus.

Subordinatio commendatur.

7 Est & illud prætereà notatum, de eadem re scribi sæpius ad nos: quæ res frustrà numerum auget litterarum. Quarè monendi sunt omnes Superiores, tum Consultores, ne cum de re aliquâ semel scripserint, de re eadem scribant iterum, nisi transacto ad rescribendum tempore, & perferendas ad eos litteras constituto. Quâ in re illud animaduertant oportet, non

Ne de re eadem bis scribant, responso non expectato.

non ſemper ſtatim atque ad nos litteræ perlatæ ſunt, facultatem eſſe ad illas reſcribendi. Nam, cùm ſua cuique Aſſiſtenti ſtata tempora deſcripta ſint ad agendum; ac ſæpenumerò diuerſarum Prouinciarum, atque adeò Aſſiſtentiarum in idem tempus litteræ concurrant, niſi ſtatutus ordo teneatur, magna ſequatur confuſio, neceſſe eſt: vt mirum interdum non ſit, ſi quando ſeriùs aliquantò, quàm vellent aliqui, ad eorum litteras reſcribatur. Atque ob hanc cauſſam, vt occupationibus conſulatur Præpoſiti Generalis, in Formulâ præſcribitur, vt cùm ad ipſum Prouinciales ſingulis menſibus, Præpoſiti locales ternis ſcribere debeant, Præpoſitus ipſe Generalis ad Prouinciales alternis, ad locales ſenis menſibus reſcribat. Quin etiam experimento ij ſcire poſſunt, crebriùs etiam, quàm Formula præſcribit, eorum litteris reſponderi.

8 In litteris porrò, quæ *Soli* inſcribuntur nonnulla peccantur: atque id eò fit, quòd non omnes ſciunt, quæ ratio in iis litteris ſeruetur. Perſæpè enim quæ iis litteris continentur, non eius generis ſunt, quæ ſecretò opus habeant, ita vt non poſſint cum iis, quibus opus eſt, cōmunicari. Imò verò non rarò eiuſmodi ſunt, vt, niſi cum aliis communicentur, tranſigi nullo modo poſſint: ac nullâ aliâ de cauſsâ *ſoli* inſcribi videantur, niſi tantùm vt à nobis legantur. Hi ſi ſcirent, nos eas quoque litteras legere ſole-

Quæ in litteris ſoli *ſcribendis ſeruanda ſunt.*

ſolere, cùm præſertim res poſtulat, quæ illâ carent inſcriptione, non dubito, quin illâ ſuperſederent. Quarè opus eſſet hos huiuſcemodi incommodi admonere.

Ne in litteris negotiorum ſecreta admiſceant.

9 Eſt & alterum in eodem genere incommodum, quòd multi cùm de rebus variis ad nos ſcripſerunt, ad eamdem epiſtolam vnum aliquod caput attexunt, quod ſecretum poſtulat; & ob hoc vnum caput totam epiſtolam *ſoli* inſcribunt. Quo fit, vt, cùm ipſa epiſtola, ob ſecretum non poſſit niſi cum P. Secretario communicari (cum quo de more epiſtolæ, quæ *ſoli* inſcribuntur, communicandæ ſunt) ob illius occupationes negotia reliqua, quæ cum Aſſiſtentibus ſunt communicanda, tranſigi maturo tempore non poſſint. Quarè moneantur, vt cùm de rebus ſcribunt, quæ inſcriptionem *ſoli* poſtulant, ſi de rebus aliis iis ſcribendum ſit, id ſeorſim faciant aliâ epiſtolâ, ab eâ ſeiunctâ, quæ *ſoli* inſcribenda eſt. In eâ verò, quæ *ſoli* inſcribitur, non niſi de rebus illis agant, quæ ſecretum poſtulant, nec ſunt cum aliis communicanda.

Ratio contractus & inſtrumẽti Romam mittenda.

10 Ad hæc, quod ad contractus attinet, contractuumque inſtrumenta, cùm Romam mittuntur, à tergo membranæ vel chartæ adſcribatur index & ſumma eorum quæ cõtinentur. Idque eò magis quòd multa tam fœdis characteribus deſcripta mittũtur, vt non niſi magno labore, magnâ temporis iacturâ, & ægrè intelligan-

ligantur; ab hominibus præſertim qui quibus de rebus in illis agatur, ignorant.

11 Litteræ, de negotiis præſertim, quæ ad nos ſcribuntur, detur opera vt bonis & perſpicuis characteribus ſint; omiſſis litterarum compendiis abbreuiationibuſque parum notis. Iuſtus etiam ad oram exteriorem margo relinquatur, vt indices eorum, quæ intus continentur, foras euocari poſſint. Et cum varia capita de rebus variis continent, præſertim ſi vel Superiores, vel Conſultores ipſi litteras dant, ſingula quæque capita per paragraphos ſcribantur, ad initium ſemper caput reuocando. Id enim & ad legendi, & intelligendi vſum facilitatémve apprimè conducit, non modò in præſens, quãdiu de rebus iis eſt agendum; ſed in poſterũ etiam tempus, cùm ex Archiuio, quod ſæpè vſu venit, eiuſmodi litteræ ad eadẽ vel alia ſimilia negotia, poſt aliquot menſes aut annos ſunt proferẽdæ. Quæ res in tanto ſcriptorũ numero, optimo licet ordine diſpoſita ſeruentur omnia, niſi his adiumentis alleuetur, laborioſa admodùm fit & impedita.

Quæ in ſcriptione litterarum animaduertenda viſa ſunt.

12 Et tum in his tum in aliis etiam litteris duo illa ſeruẽtur, vt & in fine epiſtolæ cuiuſque nomen adſcribatur & cognomen eius qui litteras dat (ſunt enim, qui pro ſuâ modeſtiâ alterutrum omittunt, altero tantùm cõtenti) & cùm dies, quâ dantur litteræ adſcribitur, non à feſto tempore illius diei, ſed à numero dierum menſis

Nom. & cognomen in calce adſcribant die non prætermiſſo.

ſis cuiuſlibet notetur; vt faciliùs datarum litterarum ratio iniri poſſit. Denique caueant, ne eodem folio, quo ad nos ſcribunt, ad obuoluendas epiſtolas alias vtantur: fit enim plerumque, vt in reſignandis faſciculis, pars aliqua litterarum vnà cum ſigillo reuellatur: quæ deinde nullo modo legi poſſunt.

Ne eodem folio, quo ſcribunt, epiſtolas obuoluant.

13 Illud poſtremò hoc loco addere perneceſſe fuit, quod abhinc annos quindecim nonnullis Prouinciis præſcripſimus, ad expenſas non exiguas vitandas, quibus vnam pro multis æquo plus grauari interdum contingebat, ex Collegij aut Prouinciæ, ex quâ litteræ mittuntur, ignoratione; vt curent Superiores omnes ſingulis litteris & faſciculis ſui Collegij ac Prouinciæ nomen exteriùs in fronte imponi. Sic enim antequàm vel faſciculi diſſoluantur, vel aperiantur litteræ, vecturæ ratio facilè conſtabit ei, qui exigendi curam gerit, vt ſuum cuique Prouinciæ vecturę datum referre poſſit. Quòd ſi contingat diuerſarum Prouinciarum vel litteras, vel faſciculos in vnũ colligari, neceſſe erit ſimiliter in externâ facie ſub illius inſcriptione Prouinciæ, in quâ colligantur, nomen notari: detracto enim ſuperioris faſciculi tegumento, ſingularũ litterarũ, vel faſciculorũ vecturæ ratio diſtincta cõſtabit ex illarũ inſcriptionibus: vel certè (quod magis probaremus) in magno faſciculo nomina earum omniũ Prouinciarũ, quarũ faſciculi includuntur, exteriùs adſcribi.

De Collegij & Prouinciæ notâ in litteris & faſciculis faciendâ.

INSTRVCTIO X.

De Præfectis ſpiritualibus, conſtituendis formandiſque.

A.R.P.N. Claudio Aquauiuâ Præpoſito Generali ad Prouincias miſſa anno 1599.

1
VANTA in rei ſpiritualis Præfecturâ inſit vtilitas, quamque ſit munus illud neceſſarium, non noſtræ tantùm regulæ, Conſtitutioneſque docent, ſed ipſa etiam ratio perſuadet & euincit. Nam cùm ad perfectionem noſtræ Societatis viros effingere, formareque debeamus; conſequens eſt, vt ij quoque quidquid agunt ſpirituali ratione, atque in Deum caritate illud agant. Hæc nempe vna cura illos ad ſtudium virtutum omnium, ad plenam abſolutamque ſanctitatem aſſiduis debet ſtimulis excitare: vt ipſi & in ſe & in aliis quàm maximum lumen, quàm maximum communis Domini amorem prouocent in dies. Præterea cum in perpetuo ipſi obedientiæ vſu, ac religioſæ diſciplinæ, ſpiritualibuſque ad proximos miniſteriis verſari debeant,

Huius Ordinationis vtilitas.

Qualis Inſtituti noſtri ratio requirit.

beant, nisi normæ diuini Spiritus se conforment, soluti, indociles, difficiles, intractabiles, & segnes ad laborem sint necesse est: non secus atque currum aliquem videmus amotis rotis trahi non posse; admotis verò, apteque collocatis, facilè ad quemcumque vsum accommodari. Et quamquàm multis iam annis in eam curam incumbimus, Prouincialesque Præpositos vrgemus, vt rei spiritualis constituāt Præfectos ac Magistros; ipsique qui rei magnitudinem intelligunt, maximo opere rem perficere conantur; excusant tamen idoneorum hominum, qui totam rem sustineant, inopiam.

Inopiam excusant.

2 Nos quoque persæpè multas in eo genere querelas audiuimus: idque multò etiam magis perspeximus, cùm non ita multò pridem, qui spiritualium rerum statum inspicerent, inspectores per Prouincias dimisissemus. Ex quo apparet, multa & magni momenti in hac ratione desiderari.

Experientiâ defectus comprobatus.

3 Re igitur Domino precibus commendatâ, post multum de eâ cum Patribus Assistentibus sermonem habitum, sentimus necesse esse peculiarem aliquam curam suscipere, vt magisteria totius huius rationis instituantur. Ingens enim sit error, quemlibet mediocri probitate, mediocri prudentiâ, recto tantùm studio instructum, propensâque ad virtutem voluntate, ad tantum munus idoneum iudicari. Quòd si ad viam spiritualem ineundam,

Quales sint Præfecti spiritus.

dam,

dam, homínes aliorum conſilio indigent ac regimine; cùm ingens ſit eorum periculum, qui perito in eo itinere duce carent; ſatis cõſtat, eos qui huic muneri deligũtur, magno ad hanc artem ſtudio, magno lumine, magno rerum vſu, magnâ prætereà lenitate, ac dexteritate, & ad agendũ cum aliis comitate, & gratiâ eſſe oportere. Ad hæc magna propenſio, applicatioque animi, doteſque aliæ inſignes accedant, neceſſe eſt. Et cùm hæc maximè optemus non tamen ea remedia videmus adhiberi, quę ad huiuſmodi magiſtrorum copiam parandam, opus ſunt.

4 Prætereà cùm ad ſcholas inſtruendas non maiorum ſtudiorum modò, ſed minorũ etiam humanitatis, & grammaticæ, varias artes exercitationeſque inuenerimus, vt idonea ſuppetat copia magiſtrorum; prudentiſſimus quiſque optimè intelligit, quantò id magiſteriũ maius ſit ac magis neceſſarium, cùm in eo multò minùs, quàm in altero liceat eſſe conniuentes, non modò quia nobilius, maioriſque momenti eſt; ſed etiam quia baſis & fundamentum eſt alterius. Siquidem doctrina à ſpiritu ſeiuncta, & Societati proximiſq; magis obeſſe, quàm prodeſſe; & Eccleſiæ ſanctæ nulli aut perexiguo adiumento eſſe poteſt.

Vt in litteris, ſic & in ſpiritu perficiendo elaborandum.

5 Quare omnium primùm Prouincialis cum ſuis Conſultoribus, aliiſque Patribus rerũ peritiâ ſpirituque præditis, re communicatâ, delectum habeat eorum, qui præter ceteros idonei

Quinam ad id munus eligendi.

iudicabuntur, qui ad id munus destinentur. Atque ad id, tamquàm à remotiore quodam principio, è iuuenum numero eos designet, qui maiorem ad hoc munus indolem præleferre videbuntur; silentij, & secessus amatores, orationis & Diuinæ contemplationis studiosos: eosque magistris Nouitiorum socios adiunget, exercebitque interim in aliis ad spiritualia exercitia erudiendis. Deinde ad rem ipsam propiùs accedés, eos in præsens huic muneri præficiet, qui statim manus operi possint admouere, maturos senes, quos vel longo gubernandi vsu, vel conciones habendi, aut è cathedrâ Theologiam præsertim explicandi labore fessos, tamquàm ex alto in portum, intermissis exercitationibus, in hoc tranquillum senectutis otium confugere vtile erit.

Quinã huic muneri præficiendi.

6 Neque cuiquam otiosa res videri debet, aut infrugifera, vel si cum aliquo aliorum consiliorum incommodo id fiat, nauum aliquem hominem à ministeriis aliis clarioribus cessare, dum aliis instituendis iuuandisque occupatur: imò verò plusquàm ceteros efficere certum est. Siquidem illorum omnium manibus, qui ab ipso promoti dignos se præbent Societatis administros, operatur.

Opus non cõtemnendum.

7 His porrò concedendum est, vt sanctæ orationi, sanctorum Patrum, piorumque librorum lectioni operæ plus solito impendant. Constitutiones, exercitia B. P. N. eorumque Dire-

Quibus vacent Præfecti.

Directorium habeant ſibi familiaria: ad hæc Inſtructiones, Induſtrias, aliaque monita Præpoſitorum Generalium optimè teneant. Vt cùm in ſermone, tum in vſu tradendo virtutum, illa in promptu habeant, quæ cum gratiâ noſtræ vocationis ſunt coniuncta.

8. E ſanctis Patribus habeant præ manibus S. Baſilij ſcripta omnia, S. Gregorij moralia, S. Bonauēturę opuſcula; alios prętereà Doctores, Gulielmum Pariſienſem, eiuſque pręcipuè tractatus de tentationibus, & reſiſtentiis; de virtutibus, de vitiis & peccatis, de rhetoricâ diuinâ, & ſimilia; Gerſonem, eiuſque præcipuè tractatus. Et è noſtris Platum de bono ſtatus religioſi, Roſſignolium de diſciplinâ Chriſtianâ; tum libros de imitatione Chriſti; Sanctorū vitas, è quibus grauiſſima eliciuntur documenta; opera denique Ludouici Bloſij magno eſſe poterunt adiumento, ad varias variorum curandas affectiones. Itaque errorem ponant Superiores, ſiqui aliter exiſtimant; ſibique perſuaſum habeant, tum ad idoneam eius doctrinæ cognitionem, quam in huius artis magiſtro ineſſe oportet, tum ad auctoritatem nomenque viri verè ſpiritualis obtinendum, maximi eſſe momenti hoc ſtudium: nec ſatis eſſe communem curſum, aut commune hominis cuiuſque ſtudium, aut quantulamcumque huius doctrinæ cognitionem, quâ tinctos eſſe contingat eos, qui hæc aliquando curſim, & quaſi aliud

Quinam libri legendi.

Neceſſarium hoc ſtudium.

agentes lectitarunt, aut etiam subinde meditando volutarunt animo.

Non ad externos effundendi. 9 Atque ob hanc caussam non debent hi circa externos tamquàm ordinariæ operæ occupari: tum quòd illa persæpè occupatio ab operâ suis præstandâ illos auertit; tum etiam quòd reverà mens in duas diuersas curas cum aliquo dispendio distrahitur.

Exemplares sint. 10 Et quoniam hi rei spiritualis magistri non doctrinâ solùm & monitis, sed exemplo etiam & operâ eam viam debent spiritualem commonstrare; neque illos decet spiritu esse eremitico, totósque vni contemplationi deditos; videndum est, ne ita sint sanctæ quietis ac secessus amatores, vt proximorum consuetudine prorsus abstineant: sed aliquas exercitationes, ministeriaque laboris quidem, humiliationis, vtilitatisque maioris, occupationis tamen & illecebræ minoris assumant; cuiusmodi sunt carcere detentos, hospitalia, *In humilibus se exerceant.* ægrotos inuisere, aut breues aliquas subinde obire missiones: sed certis, quibuscum vsum habeant, nullis addicantur pœnitentibus: feminis verò, cum quibus nimium plerumque est negotij, multò minùs.

11 In magnis porrò Seminariis, in quibus *In Seminariis quales præficiendi.* ad studia aluntur multi, satis constat huiusmodi magistris tantum operæ suppetere, vt aliæ occupationes omnes excludantur: ita vt ne ipsis quidem regendis discipulorum Congre-

gatio-

gationibus, aut ſcholarum confeſſionibus audiendis locus relinquatur. Eritque id Prouinciali ſummæ curæ, vt in eiuſmodi frequentibus Collegiis homines hac doctrinâ & feruore pietatis inſignes huic muneri præficiantur: ac ſi fieri poteſt, ex iis, qui aliquando Magiſtri fuerint Nouitiorum, vel in gubernando magni exempli, & ſpectatæ pietatis fuerint; vel certè in aliis Collegiis id munus cum aliorum probatione ſuſtinuerint. Denique, vti dictum eſt, præſtantiſſimi cuiuſque, & maximis dotibus inſtructi præclarè ſtare operam cenſendum eſt, vno in hoc munere occupati.

12 Præfectis ita conſtitutis, Prouincialis erit cura, inuigilare, eos inſtruere, rationem ab iis, inter viſitandam Prouinciam, repoſcere; ex aliiſque quemadmodùm ſe gerant, cognoſcere. Multum illis tribuat, multamque iis reuerentiam conciliet: mandetque Conſultoribus Collegiorum, vt ad ſe, quemadmodùm in hoc genere procedatur, accuratè perſcribant. *Prouincialis munus.*

13 Omnino duo in hoc genere ſcopuli vitãdi ſunt, qui magnæ nonnumquàm offenſioni eſſe poſſunt, quò minùs tantæ rei magiſterium eum quem volumus, quemque res exigit, felicem curſum ſortiatur. Alter eſt temeraria quædã & inanis Superiorũ ſuſpicio, ac propè zelotypia, quaſi rei ſpiritualis Præfectus ſubditorum animos ad ſe alliciens, deriuet in ſe Superioris auctoritatem, câque re neceſſaria membrorum *Quinam ſcopuli vitandi Superioribus, & Præfectu.*

cum suo capite coniunctio sensim soluatur. Alter contrà, ne quando Præfectus, per caussam consolandi subditos, ad illa se porrigat quæ sunt regiminis, aut impediat eleuétve Superioris auctoritatem, id quamuis, ipso inscio, aliâ ex causâ contingat. Quarè magnoperè opus est incommoda hęc anteuertere initio; magnâque vigilantiâ cauere, ne quid eiusmodi subrepat, fines vtrisque constituendo. Siquidem Rectori expedit Præfectum amari & in honore haberi: sic enim adiumento & leuamento multis in rebus ipsi erit. Præfecto vicissim proposita in primis esse debet obedientia, & erga Superiorem amor subditorum. Ac si quando hæc aut minui senserit aut intepescere, sese Angelum pacis interponat: hinc deiectos subditorum animos ad perfectionis mortificationisque studium erigendo, & auctoritatem, bonamque de Superiore opinionem pro viribus tuendo; hinc Superiorem priuatim de rebus illis admonendo, quæ vel expedire, vel impedire iudicauerit.

Quotannis Generalis monendus.

14 Optamus prætereà à Prouincialibus certiores fieri quotannis, quosnam ei muneri in maioribus præsertim Seminariis, quibúsve institutionibus præfecerint; & quemadmodùm tota res vsu tractetur, & quo fructu, & quod qu sque ad eam rem talentum præferat.

15 Et quoniam res est magni momenti, eâque maximoperè indigemus, omni quo pos-

ſum animi affectu Reuerẽtiæ Veſtræ quàm accuratiſſimè commendo, vt id totum ita ſuſcipiat, vt exiſtimet ad maximam ſui regiminis partem pertinere. Ita, diuinâ fauente bonitate, ſpes eſt, multa nobis fore proniora; eoſque nos è noſtris laboribus fructus, quos ad Diuinæ Maieſtatis gloriã optamus, percepturos; à quâ copioſam precamur in omnes benedictionem. *Seriò Prouinciali cõmendatur.*

INSTRVCTIO XI.

De paternè exigendâ ratione conſcientiæ à ſubditis, & ſecreti fide ſeruandâ.

A.R.P.N. Claudio Aquauiuâ Præpoſito Generali anno 1606. ad Prouincias miſſa.

1

VM reddere conſcientiæ ſuæ rationem res ſit apprimè neceſſaria, & accuratiſſimè nobis à B. P. N. commendata, ne quâ inſcitiâ ſubditorum, aut minùs clarâ eius rei cognitione in noſtrâ Societate aliquando intepeſcat (ex quo incommoda non modica, cum magno rei ſpiritualis damno, & decremento auxiliorum, quæ ipſis ſubditis adhibenda ſunt, *Incommodis occurrendũ.*

& magno etiam communis boni, Diuiniq́ue obſequij detrimento orirētur) idcircò, quemadmodùm omni diligentiâ noſtrum eſt ſubditos ipſos ad ſuum officium in hoc genere præſtandum adhortari, ob ingentes quæ ex eâ re benè tranſactâ percipiuntur vtilitates; ita ſummè neceſſarium eſt (quemadmodùm à nobis aliàs ſignificatum ac præſcriptum eſt) vt Superiores pro ſe quiſque rem promoueant; tum eam præſeferendo comitatem, paternamq́ue beneuolētiam, quæ ſubditos ad ſe totos magnâ fiduciâ aperiendos alliciat; tum eam adhibendo prudentiam, ſecreti fidem ac cautelam, & ad eum vnum finem cōſequendum, cuius cauſsâ à beato Fundatore noſtro totam hanc rem inſtitutam eſſe ſcimus, quod eſt ſpirituale auxilium, & idonea ſubditi cuiuſque perſcrutatio.

Quæ Superioribus præſtanda.

Quapropter animaduertant Superiores (id quod his litteris maximoperè iis iniungimus, grauiſſimeq́ue prę́ſcribimus) ne hac notitiâ ita vtantur, vt ſubditorum animi offendantur, ſuſpicenturq́ue ſe ob eam rem aut notam aliquam aut periculum adituros, ne minùs commodè à Superioribus tractentur.

Quanā cautio adhibenda.

2 Quarè, Superiores, quamuis ſecretum naturali iure tantùm teneatur (nam de ſigillo confeſſionis nihil eſt quod agamus) videant tamen ſummâ curâ, vt ſecreti fides integra ſit, nihil omnino cuiquam innuendo; multò etiam minùs ad conſiliū referendo cōſultandi cauſsâ,

Secretum ſeruetur.

quid

quid facto opus ſit: nam ex eo ſubditi à ſuâ aperiendâ conſcientiâ deterrentur vehementer. Licet enim tanti ponderis ea regula præceptumque ſit, ſexcentas tamen Theologicas ratiocinationes, & periculorum ſpecies excogitarent, quare ad ſe tanto cum damno detegendos nullâ lege tenerentur. Quâ opinione atque auocatione animorum neſcio an pernicioſius quidquam ad bonam adminiſtrationē Societatis eſſe poſſit: quæ intimâ animi culturâ, ſpiritualiq; inſtitutione magis, quàm legibus vllis, pœniſve externis irrogādis ſuos optat alumnos ad perfectionem virtutis edocere.

Damna quæ ex hoc defectu orirentur.

3 Quare Reuerentiæ Veſtræ rem totam quàm accuratiſſimè commendamus, vt inter viſitandam Prouinciam, diligenter cognoſcat quâ fide Superiores in hoc genere ſe gerant: ac ſi quis in eo fuerit ſolutior, aut minùs quàm debet accuratus; det operam, vt pro culpæ grauitate, in eum animaduertatur; ac ſi opus fuerit, de tali Superiore amouendo ab officio nos certiores faciat. Idque ita curetur, non modò vt ſubditi nos ita præcepiſſe, ſed ita etiam exequi mandaſſe ſciant: vt intelligant omnes etiam Superiores, ſi quid aliquando deliquerint, pœnæ obnoxios futuros. Contraque ipſi ſuſpicionum vmbras, quæ ſubinde oriuntur, exuant penitùs ex animo; in idque magnâ caritate Superiores incumbanr, vt ſubditi ex eorum paternâ caritate recreen-

In viſitatione quid Prouinciali præſtandum.

Cōmunicāda ſubditis hæc ordinatio.

tur, benigneque se ab iis tractari lætentur: vicissimque ipsi eâ, quâ filios decet, reuerentiâ fiduciâque ad Superiores suos, tamquàm ad beneuolos parentes, in omni re confugiant. Vestra Reuerentia quid egerit in hac caussâ, quemadmodùm per se ac per Confessarios, vt ab errore subditi auocentur contenderit; si quid peccatum fuerit, quæ remedia adhibuerit: & quid in eo genere Superiores profecerint, ad nos perscribat. Redeo ad illud idem, moneoque etiam, rem esse maximi momenti, proindeque non mediocrem diligentiam desiderare.

De quibus Generalis monendus.

INSTRVCTIO XII.

Pro iis qui ad Missiones, fructificandi caussâ, proficiscuntur.

A. R. P. N. Claudio Aquauiuâ confecta.

Cur scripta hæc instructio.

1 AD directionẽ praximque Regularum eorum, qui ad Missiones proficiscuntur, necessarium duximus hanc Instructionẽ perscribere, ad quam possint deinde Prouinciales, quæ pro locorum ac Missionum varietate opportuna videbuntur, adijcere.

2 Fi-

2 Finis harum Missionum est auxilium tot animarum, quæ ex ignoratione rerum ad salutem suam necessariarum, in statu peccati, cum æternę damnationis periculo versantur. Proinde omni studio enitantur, vt cõtinuam veramque inter se vnionem habeant, cum patiendi desiderio; quandoquidem hæc necessaria sunt fundamenta ad finem propositum consequendum, & ad bonam ædificationem apud omnes conciliandam: meminerintque hanc esse vocationem nostram, in quâ primi Patres nostri sese exercuerunt. Ob eandem caussam orationem matutinam, & examen vespertinũ, quoad eius fieri poterit, numquàm prætermittant: & procurent tum in hac, tum in ceteris rebus intimã vnionem cum Deo, à quo pendet omnis actionum nostrarum recta institutio & efficacia. *Scopus Missionum.* *Vnio inter se, & cum Deo coniunctio.*

3 Perlustrabunt loca, quæ in catalogo suo descripta habebunt; tamdiu in singulis consistentes, quamdiu pro numero, & dispositione personarum expedire videbitur. Cùm primùm ad oppidũ, seu vicum, peruenerint, ante omnia primariam Ecclesiam adeant; & post breuem orationem, prout temporis ratio, & ipsorum cõmoditas feret, agant cum Parocho, vel alio Cleri Præposito; omnemque illi beneuolentiæ significationem exhibendo, caueant ne vel minimo indicio dent suspicionem, quasi ad eum visitandum veniant: sed ostensis Patentibus, &c. declarent sibi hoc vnum esse propositũ, vt *Quæ loca perlustrabũt.* *Ecclesiã primum adeãt, tum Parochum.* *Finem missionis declarent.*

Doctri-

Doctrinam Christianam tradant, cõfessiones audiant, pacificationes procurent, &c. ac nominatim vt Clero in omnibus probari & satisfacere studeant. Doceant prætereà sibi præscriptum esse à Superioribus suis, ne cui victus causâ sint oneri: idque adeò se curaturos, cùm habeant vnde vitam sustentent: cubiculum tantummodò desiderari, à feminarum commercio liberum, & in quo lectuli sint ad quiescendum. Quòd si mundum aliquod in xenodochio cubiculum erit, alibi non quæratur. Ab eodem Parocho, si consenserit, designabuntur, qui res ad victum necessarias pro ipsis comparent: quas quidem ad sustentationem sufficientes esse oportebit, sic tamen, vt ædificationi semper consulatur.

Nemini se oneri futuros.

Vbi habitent.

4 Interrogent eumdem Presbyterum de peccatis populi magis vsitatis, de vsuris, concubinatu, inimicitiis, abusibus, superstitionibus, &c. vt maiori cum luce, & vtilitate animarum sermones suos, laboresque dirigant. Conferet plurimùm, si quam boni nominis secularem personam sibi concilient, cuius operâ apud alios vtantur; procurãdo vt diuina Sacramenta frequenter obeant; & probo pariter alicui Sacerdoti eos insinuando. Iuuabit etiam scholas visere, si sine offensione fiat; magistrorumque gratiam ineundo, pium aliquod deuotionis exercitium inter scholasticos introducere. Et cùm tempus vacuum erit, in priuatis cum hoc

Edocendi de peccatis populi.

Alicuius boni viri operâ vtendum.

Scholastici iuuandi, & quomodò.

hoc vel illo sermonibus fructuosè collocare.

5 Quo die ad locum peruenerint, in quo subsistere debent, procuretur quamprimùm commoditas populi conuocandi. Conuocetur autem manè ac vesperi: fiatque exhortatio vna, in quâ primùm disseratur de necessitate Doctrinæ Christianæ; & de malis, quæ peccato mortali adiuncta sunt, vt ex eo intelligatur necessitas confessionis. Deinde exponatur caussa & finis aduentus ipsorum, bonâ cum veniâ & facultate Ordinarij: promulgeturque Iubileũ à Sua Sanctitate concessum, potestas absoluendi, &c. atque hæc omnia Societatem nostram ex Instituto suo facere; cui conuenit hoc munus Doctrinæ Christianæ, confessionum, &c. significetur etiam nullum hîc lucrum quæri, nec pecunias: imò ferri ad ipsos munuscula quædam rerum piarum. Nulli proinde se graues futuros, cùm à Superioribus suppeditata eis sint necessaria. Significent prætereâ horis matutinis audituros se confessiones eorum, qui conscientias suas subleuare desiderant. A prandio Doctrinam Christianam tradituros feminis, & pueris, ac puellis: vesperi autem eamdem viris post salutationem Angelicam explicaturos. Hortentur itaque, vt veniant, & domesticos ac familiares mittant.

Quoties populus conuocandus.

Materia concionum.

Populus de quibus docendus.

6 Si oppidum est alicuius momenti, & alius concionator non sit, Quadragesimæ præsertim tempore, poterit singulis diebus summo

An concionandum, & quando.

manè

manè breuis cōcio fieri per semihoræ spatium, de Euangelio quidem; sed ita vt ad rerum necessariarum doctrinam traducatur pro captu auditorum. Exemplis autem crebrò vtantur, & pro re natâ populum impensè hortentur ad diuini cultus obseruationem, & ad Ecclesiasticos honore ac reuerentiâ prosequendos.

De quibus Clerus instruendus, & quo tempore.

7 Cleri institutio complecti debet breuem notitiam mysterij Sanctissimæ Trinitatis, & Incarnationis D.N. quęnam sit materia & forma Sacramētorum, de eorum vsu & exercitio, ac præcipuè de ratione confessionum audiendarum, & populi instruendi; commendando eis diligentiam & munditiem circa cultum diuinum. His porrò qui è Clero sunt, dandus est Catechismus, si non habent; Directoriū P. Polanci, aut F. Medinæ. Fient hæc manè, quando ab audiendis confessionibus otium erit. Quòd si tunc non licebit, detur opera, vt serò sub noctem perficiatur.

De feminarum & puerorum confessionibus audiendis.

8 Feminarum confessiones in templo semper audiantur loco non obscuro; eodemque modo iuuenum: studeantque ab eis personis quamprimùm expediri, quæ mouere possunt suspicionem.

Quando feminæ, & pueri Doctrinā Christianam docendi.

9 Pomeridianæ horæ ponentur in tradendâ feminis puerisque Doctrinâ Christianâ; allicienturque processionibus publicis, festis præsertim diebus, in quibus pueri ac puellæ vario cum ornatu appareant, & præmiis

miis imaginum; diligentem operam adhibendo, vt doctrinam accuratè perdiscant; & hortando, vt eam aliarum inanium cantionum loco decantent inter laborandum, & in agris ipsis.

10 Vesperi post salutationem Angelicam circa mediam horam noctis, Parocho & aliis Clericis adnitentibus, conuocetur ad ecclesiam quàm maximus poterit numerus, inuitando Gubernatorem, aliosque viros primarios, vt ceteros alliciant, prohibendo ne femina vlla admittatur: ibique explicetur Doctrina Christiana, declarando mysterium Sanctissimæ Trinitatis, Symbolum Apostolorum, &c. omnem sermonem concludendo malorum, quæ peccato mortali insunt, declaratione: horæque circiter spatium hac in re collocetur. Quòd si ad eam vnicus sufficiat; alter interim in priuati cuiuspiam auxilium incumbat, vel eius confessionem audiendo, vel pacem inter discordes componendo. *Quando viri Doctrinam docendi.*

11 Si quando incidat, vt aliquid eleemosynæ pecuniariæ largiendum sit personæ alicui ad grauem necessitatem redactæ, cautè fiat & secretò, ne si patefiat, concursus fiat pauperum; quibus si eleemosyna denegetur, obtrectandi occasio præbebitur. *Cautè eleemosyna elargienda.*

12 Vbi Religiosos cuiuslibet ordinis nanciscuntur, omnem in illos beneuolentiæ significationem declarare studeant; eosque in Domino, *Quomodò cũ religiosis se gerant.*

mino, quoad fieri potest, lucrifacere. Quòd si res ferat, iuuabit Exercitia spiritualia cuipiam illorum, atque etiam Clericorum, tradere.

Quæ ab ipsis annotanda.

13 Obseruabunt subinde & annotabunt, quæ digna videbuntur, de quibus Prælatum admoneant, vt ea coràm posteà post reditum in vrbem illi exponant. Itemque præcipua quæque notatu digna pro Annalibus.

Confraternitatum Institutio, & quomodò.

14 Dabunt operam, vt inchoëtur, promoueaturque, vbi opportuna res erit, Confraternitas aliqua Sanctissimi Sacramenti, vel nominis Dei, vel Rosarij, vel Doctrinæ Christianæ. Romam posteà scribendo, vt stabiliri possit, iuxta Regulam 22. Missionum.

Quis in Missione Superior.

15 Qui priore loco in Patentibus nominabitur, Superior erit Missionis; alter eius Admonitor: demum omnes sibi commendatam esse intelligant exactam regularum pro Missionibus obseruantiam.

INSTRVCTIO XIII.

De ſpiritus renouatione procurandâ, deque diſciplinâ religioſâ augendâ.

CAPVT PRIMVM.

Ad Orationis & Deuotionis ſtudium excitandum.

1

VM inter illa media, quæ cum Deo inſtrumentum coniungunt, atque diſponunt, vt à Diuinâ manu rectè gubernetur; illud vnum ad cõſeruationem, & incrementũ ſpiritus efficacius ſit, familiaritas videlicet cum Deo in ſpiritualibus deuotionis exercitiis; valdè commendatam omnibus eſſe cupimus, & ſeriò Superioribus iniungimus earum Ordinationum ac Regularum executionem, quæ Orationis augmentum magnoperè iuuare ac promouere conſueuerunt. In primis proderunt ſolemnia illa ac ſtata Religionis noſtræ, ſi frequens viſitatio fiat dum oratur, & ab ipſis interdum Superioribus, ex Regulâ Præpoſiti 50. & Rectoris 47. ſi pœnitentiæ peccantibus imponantur: ſi in cubiculis ſpiritu feruentiores cum

Ex Deputatione pro renouatione ſpiritus.

Pſal. 10. §12.

Orationem, ac deuotionem promouentia.

tepidioribus vnà cohabitent: si crebrò Nostros alloquatur de hac re Præfectus spiritus, interrogetque modum, quem in orando teneant; doceat, instruat, ac dirigat pro rei exigentiâ: si Confessarius illis ipsis, quos in re tanti momenti, & ad spiritus conseruationem pernecessariâ deficere intellexerit, scrupulum iniiciat; si in priuatis exhortationibus, & conferentiis agatur frequentiùs de fructuosè oratione habendâ, & de curâ rerum spiritualium augendâ: si in ratione reddendâ conscientiæ Superiores diligenter exquirant, quantum in hac re quisque profecerit, instruendo, formam docendo, excitandoque (si necesse fuerit) efficacioribus mediis ad tam sanctum & perutile religiosæ vitæ opus peragendum. Denique conandum, quoad eius fieri poterit, vt qui ex Nouitiatu ad Collegia se conferunt, haud facilè eamdem precandi rationem immutent, nec sine Præfecti spiritus, aut Superioris consilio in eiusmodi rebus progrediantur.

Ex Deputatione pro renouatione spiritus.

Quæ visitationes interdicantur.

2 Si interdicantur id genus visitationes, quæ nec ad eum finem, quem intendit Societas iuxta suum Institutum, nec ad spiritum vocationis nostræ prodesse possunt; idque Superioris arbitrio, cuius erit singula prudenter & maturè perpendere; iis exceptis, quos minimè expedit præterire, tum ob commune bonum Societatis, tum ob maius Dei obsequium, & animarum auxilium: quâ de re, vt

omnes

omnes rei momentum intelligant, seriæ exhortationes habendæ erunt.

3 Si omnino interdicantur inutilia, & parum religiosa colloquia ad ianuam cum externis: nec permittantur, nisi cùm ad difficultates Casuum conscientiæ explicandas necesse fuerit; vel de rebus spiritualibus, & ad bonum animarum spectantibus agendum erit, vel omnino pernecessariis, vt prudens caritas faciendum esse docuerit Superioris iudicio; præsertim viris grauioribus, & valdè probatis ad ianuam accedentibus.

Ex Deputatione pro renouatione spiritus.

Inutilia colloquia.

4 Si vacent omnes quotannis spiritualibus exercitiis per octo vel decem dies continuos: atque vt id efficaciter, & omnino fiat, statutus est annuus iste vsus spiritualium exercitiorum, tantoperè à Congregatione singulis commendatus, Superioribus præsertim; quibus curandum erit, vt non modò suo ceteris exemplo præluceant, sed tempus quoque peropportunum singulis ad ea cum fructu peragenda, difficultatibus peruictis, attribuant.

Annuus Exercitiorum vsus.

5 Postremò proderit non parùm, si quæ Regulis 2. & 4. Sacerdotum de diuino Officio attentè, deuotè, & opportuno tempore recitando, deque semihora, eâ quâ par est reuerentiâ, in faciendo Sacro explendâ, præcipiuntur, exactè seruentur. Denique si quæ ad pietatem, & deuotionem pertinent, religiosè tractentur.

Ex Deputatione pro renouatione spiritus.

De officio, & Sacro faciendo.

CAPVT SECVNDVM.

De ratione conscientiæ reddendâ.

Ex Deputatione pro renouatione spiritus. *Quæ seruanda circa rationem conscientiæ.*

1 SERVARI oportet, quæ præscribuntur in Instructione ad reddendam conscientiæ rationem, quæue in vltimâ Regulâ Prouincialis de modo accipiendæ rationis conscientiæ; quæ item de non vsurpandâ notitiâ per confessionem, quæ est VII. Instructio; quæ denique in nouâ Instructione XI. de paternè exigendâ ratione conscientiæ à subditis.

Praxis rationem conscientiæ exigendi.

2 Operæpretium visum est hîc veluti praxim tam laudabilis in Societate consuetudinis apponere, quemadmodùm cautè & paternè in re tanti momenti Superiores se gerant. Primùm curent, vt ab inutilibus occupationibus liberi, toti in suorum Subditorum internam curam, & spiritualem profectum omnino incumbant: quæ quidem cura in eo posita est, vt ab iis, quâ par est diligentiâ & circumspectione, exigant rationem conscientiæ: quæ si, vt oportet, à subditis reddatur, atque à Superioribus excipiatur, magnum proculdubio momentum habebit ad spiritus renouationem & augmentum. Secundò, vt rectè fiat, iuuabit plurimùm, si Superiores seipsos Patres exhibuerint, quod frequẽter commendatum est;

Ex Regulis pro Visitatoribus.

Superiores Patres se exhibeant.

eosque

eosque crebrò, & magnâ caritatis significatione, vt Regula 26. Præpositi, & 25. Rectoris habent, vocent, alloquantur, & eos consolentur, atque in spiritualibus instruant; sicque intelligant, se non tamquàm Iucidi suam conscientiam Superiori, sed tamquàm Patri manifestare; quò consilium ab illo, auxilium, & consolationem accipiant: neque idcircò futurum vt Superior tamquàm imperfectum, aut tentatum minùs diligat, aut minoris æstimet; sed contra maiore caritate, ac peculiari affectu complexurus sit, quem syncerè & candidè iuuari velle conspexerit. Ipse verò Subditus sic existimare debet, se velut aliud esse, atque suos defectus. Quare ad Superiorem confugere debet, vt simul cum eo ad eiusmodi vitia eradicanda conspiret; simulque etiam media petat, & auxilia, quibus id consequi possit. Superiorum autem erit tam blandè & amanter eos excipere, vt hæc ratio conscientiæ reddita, occasio fiat non semel aut iterum in anno statis temporibus ad eos recurrendi, sed frequenter eos adeundi: quò efficaciùs finem hunc Societatis, id est directionem, victoriam contra vitia, & virtutum lucra consequatur. Tertiò, efficiant autem, vt Subditi intelligant, aliud esse reddere rationem conscientiæ; aliud quid, generaliter confiteri: quia & regula diuersa est vtriusque, & diuersus finis, & modus diuersus. Nam confessionis finis

Discrimen inter rationẽ reddendæ conscientiæ, & confessionem generalem.

est, proponere sibi ante oculos totius illius temporis culpas, illasque denuò maiore alacritate expiare, & quasi nouas induere vires: in aperiendâ autem conscientiâ finis est, statum animæ suæ, nimirum defectus, passiones, propensiones, tentationes, virtutes ipsas, & quæcumque ad perfectam sui cognitionem facere possunt, ei aperire, cui se ad maiorem Dei gloriam dirigendos tradiderunt. Modus etiam diuersus est: nam in confessione peccata & circumstantiæ aperiendæ sunt: in alterâ verò ea dicere satis erit, quæ integrè profectum, seu defectum animæ, & statum interioris hominis manifestant. Quarè vt cogendi non sunt Nostri ad rationem reddendam conscientiæ extra confessionem, cùm id liberum Constitutio permittat pro cuiusque consolatione; ita summoperè laudandi, qui semotis iis, quæ propriè ad confessionem pertinent, (hæc autem Superiori in confessione detegere poterunt) extra confessionem reddunt: totosque seipsos patefaciunt, quò liberiùs, & absque vllo respectu Superiores ad illorum directionem, & vtiliorem gubernationem eâ notitiâ ad maius Dei obsequium vtantur.

Vter modus laudabilior.

3 In exhortationibus crebrò à Superioribus inculcetur tam sanctus & laudabilis mos, à B.P. Nostro Ignatio inductus, & seriò crebroque in Constitutionibus posteris suis commendatus. Item eius necessitas, & vtilitas,

Ex Deputatione pro renouatione spiritus.

non

non solùm ad priuatum, sed etiam ad commune bonum spirituale ostendatur ex ipsis Constitutionibus, & ex Sanctis Patribus: soluanturque obiecta, rationibus & argumentis desumptis ex verâ Theologiâ. Ostendant multas cautiones adhibitas ad rem hanc religiosè & prudenter tractandam ab ipsis Constitutionibus, à Præpositis Generalibus in suis Ordinationibus, scilicet de secreto seruando; & quemadmodum instituta sit ratio conscientiæ reddendæ ad spiritualem profectum Subditorum, & ædificationem. *In domesticis exhortationibus commendandus vsus aperiendæ conscientiæ.*

CAPVT TERTIVM.

De Silentij Regulâ exactè seruandâ.

1 SERIO Superiores inuigilent in exactam Regulæ 26. de Silentio obseruationem: & executioni mandentur, quæ in Instructione pro Superioribus cap. 3. §. 9. habentur. Sed in primis intelligant omnes oportet, quemadmodùm extra tempus recreationis semper & vbique tacendum est, præterquàm in casibus, & locis in regulâ expressis; ita dato signo ad finem recreationis, statim esse silendum. Ex Deputatione pro renouatione spiritus. *Statim post recreationem silendum.*

2 Curent quoque vt intelligant, cùm foras eundum sit, minimè loquendum esse, iuxta Regulæ intellectum, intra Vrbem vbi populi est frequentia. *Silentium in frequenti populo.*

3 Vt qui in Refectorio, vel in Culinâ tempore primæ & secundæ mensæ inseruiunt, eamdem esse sibi legem seruandam putent, quamuis vtrisque secunda recreatio permittenda videatur.

Silentium in refectorio, & culinâ, dum inseruiunt.

CAPVT QVARTVM.

De vitiis linguæ, & frequentiâ litterarum.

Ex Deputatione pro renouatione spiritus.

1 RELigiosè seruentur præscripta in libello Industriarum, ea præsertim quæ cap. 15. habentur.

Auctores corrigantur.

2 Superiorum conscientia de hac re, veluti grauissimâ, & inimicâ vnioni & caritati, grauetur, seriò vt aduigilent, & auctores diligenter inquirant, vt seuerè puniantur. Qui verò auctores ipsos manifestare recusauerint, pro ipsis habeantur.

Litteras scribendi abusus.

3 De inordinatâ ac nimiâ communicatione per litteras, si quæ in cap. 15. à §. 7. ad 13. Ordinationum Generalium nuper præscripta, executioni mandentur, nihil erit quod hac in re desideretur.

CA-

CAPVT QVINTVM.

De votis, Paupertate, Castitate, & Obedientiâ.

1 PRo Obedientiâ & Castitate legantur capita quartum & quintum pro Instru-ctione Superiorum: neque enim aliud visum est addendum. Ex Deputatione pro renouatione spiritus.

2 Executioni mandentur, quæ de manifestatione delicti Superioribus faciendâ censuit Congregatio.

3 Quod ad Paupertatis nostræ puritatem attinet, abunde prospectum est in §. 7. & 8. Instructionis antiquæ pro renouatione spiritus. Præterea, Reliquiaria, & his similia, quæ colla suspensa circumferuntur, vnius aurei pretium minimè excedere oportebit. Vsus verò accipiendi, mittendique etiam cum facultate, omnino corrigendus videtur: nec tam faciles se Superiores exhibeant in faciendâ huiusmodi potestate, præsertim generali. *Reliquiaria vnius aurei pretium ne excedant.* *Vsus accipiendi, mittendique moderandus.*

CAPVT SEXTVM.

De vsu pœnitentiarum secretarum excitando.

1 LEgendæ interdum erunt publicè litteræ R. P. N. Claudij Aquauiuæ, de vsu

pœnitentiarum, iuxta nostri Instituti rationem nuper scriptæ: in quibus ostenditur, non idcircò quòd ex regulâ certas & statutas non habeamus, eas negligi Religiosis Societatis oportere.

Ex Deputatione pro renouatione spiritus. Legatur littera P. N. de hac re.

2 Excitetur tam laudabilis vsus, sicubi non ita vigeat, à Superioribus in exhortationibus, extraque illas in priuatis colloquiis, in iis præsertim qui iuuenes sunt. Et sicut inflammandi tepidiores erunt à Præfecto spiritus, à Rectore, & Prouinciali in visitatione; ita feruentiores regendi sunt, ne nimiùm excedant.

Excitandus vsus pœnitentiarum.

CAPVT SEPTIMVM.

De cautelâ adhibendâ, ne Principum ac Magnatum aulæ nostris obsint.

1 SATIS prospectum fuerit, si ea quæ cap. 15. Industriarum remedia indicantur, Superiores, præsertim Prouinciales adhibuerint.

Ex Deputatione pro renouatione spiritus.

2 Vt ostendatur Principibus viris Instructio 21. pro Confessariis Principum, vt ibi præscribitur. §. 14.

Seruentur præscripta.

3 Si mala præueniantur, cùm apparent futura ex signis positis in Industriis, & præcidantur initiò familiaritates istæ cum Principibus, antequàm adolescant, & radices agant, quæ Societati nostræ, nisi fortiter obsistamus, grauiter minitantur; præcipuè cùm Superiores conniuent.

Præueniantur, & præcidantur.

CA-

CAPVT OCTAVVM.

De humanâ & politicâ ratione agendi, præsertim in Iunioribus.

1 EXCITANDI quidem sunt, qui hoc malo laborant, spiritu perfectionis; serioque monendi, ne huic pesti religionis adhærescant: quòd magnoperè dedeceat virum Religiosum, qui candorem, ac simplicitatem profitetur, dici, nedum politicum esse. Ex Deputatione pro renouatione spiritus. *Quomodò excitandi.*

2 Superiores cùm aliquos humanis iis rationibus quasi adminiculis ad suos fines consequendos vti compererint, facto ipso technas ipsorum dissoluant, & cuniculos anteuertant; præcidendo intercessiones, fauores, machinationes, ita vt eorum consilia irrita omnino reddantur: doceanturque dum iuuenes sunt, detestari tantum malum in Societate: & seruanda curent, quæ cap. 24. in Ordinationibus generalibus præscribuntur. Quòd si Subditis ipsis, vt suos fines, propriaque commoda mediis non religiosis assequantur, tam indecorúm fit; quid Superioribus fiet, si in hoc ipso quò grauiùs, eò turpiùs peccauerint? *Quomodò artificiis occurrendum.*

CAPVT NONVM.

De Recreatione quotidianâ religiosè transigendâ.

Abusus recreationis.

1 ETSI in hac Generali Congregatione, quandoquidem minore cum fructu, & parum religiosè transigi à Nostris tempus recreationis non pauci conquerebantur; seriò actum sit de moderandâ, contrahendâque recreatione ob plurima quæ numerabantur incommoda, quæ Religiosam viuendi rationem dedecent; visum est tamen Patribus, momentis rationum hinc inde perpensis, quidquam noui in præsens minimè statuere. Verùm adnitendum esse pro viribus, vt aliis primùm rationibus, quæ à diuersis propositæ fuerunt, quasi periculi faciendi gratiâ, iretur obuiam incommodis, quę in recreationibus nostris alicubi reperiri non sine iacturâ spiritus plerique dolebant. Quæ res cùm à Patribus Deputatis pro renouatione spiritus, vti censuit Congregatio, diligenter discussa fuisset, P. Nostri iudicio reiecta est, rationibus nonnullis religiosè peragendæ allatis, quæ sequuntur.

Religiosè recreatio facienda.

2 Vt peculiaris hac in re diligentia à Superioribus adhibeatur (quibus præeundum erit exemplo ceteris) vt recreationis tempus, iuxta Reg. 56. Præpositi, & 55. Rectoris, religiosè impen-

impendatur. Quod nisi rectè, & vt Religiosum decet, & vt finis huius institutionis postulat, traducatur; refrigescat spiritus necesse sit, plurimumque distrahatur. Quo sanè fiet, vt dum inter nos ea, quæ pios viros decent, loqui non assuescimus, deinceps etiam cum externis ea colloquia minimè miscere nouerimus, quæ pietatem redoleant, & audientes ædificent.

3 Aduigiletur itaque, vt non solùm exterminentur, si quæ sunt, oblocutiones, & obmurmurationes; sed explodantur etiam à religiosâ recreatione rerum curiosarum, & ludicrarum narratiunculæ, libertasque & secularitas indecora. Seculares autem rumores, qui foris audiuntur, iuxta regulam, nec temerè, nec sine fructu domi narrentur. *A quibus abstinendum in recreatione.* Reg. 27. comm.

4 Proinde suppeditabit abundè materiam recreationi nostræ Catalogus à P. Natali p.m. confectus; qui saltem quotannis ad memoriam excitandam semel atque iterum legendus erit ad mensam: tum lectiones quotidianæ, quæ in Refectorio audiuntur, præsertim litteræ annuæ: denique spiritualium librorum frequens lectio, si ei tempus iuxta Regulam arbitrio Præpositi, & Rectoris, aut Præfecti spiritus, statis horis studiosè impendatur. *Quænam materia religiosæ recreationis.*

5 Porrò consuetudo visendi Sanctissimum Sacramentum à prandio, vel à cœnâ, vti nullo modo generatim præscribenda est, ob multas rationes; ita nequaquàm omnino prohibenda *Sanctissimũ Sacramentũ inuisere.*

benda videtur, si & ipsa loci dispositio faciliorem eam reddat aliquibus, qui sponte velint accedere: quibus Superioris erit, si nimij fuerint, modum iniicere.

Pœnitentia imponenda. 6 Postremò ad præcauenda liberioris conuersationis incommoda, præmonendi erunt omnes in exhortationibus, vt ab huiusmodi narrationibus, & collocutionibus abstineant, adhibeanturque ad eam rem idonei Syndici: & submittantur subinde viri probi spirituales, qui sermones sanctos, & religiosæ recreationi conuenientes inducant: nec desint transgredientibus pœnitentiæ, vel ab ipsamet recreatione ad tempus submouendi, quando hac in re non leuiter eos peccasse Superior perspicuè animaduerterit.

QVIBVS DE REBVS NOSTRI

Recreationis tempore colloqui possint.

1 DE Vitâ Christi, & Sanctorum: deque historiis Ecclesiasticis.

2 De Historiis Societatis tum rerum, tum personarum.

3 De bonis cuiusque desideriis ad proficiendum in viâ perfectionis: deque fructu ex meditatione collecto.

4 De bonis desideriis iuuandi proximos, præ-

præsertim inter hæreticos, & infideles.

5 De rebus, quas in sacris lectionibus, aut concionibus audierunt, vel inter prandendum, aut cœnandum.

6 De Spiritu & Instituto Societatis: de Cōstitutionibus, de Regulis, & gratiâ Vocationis: cum humilitate tamen, simplicitate, ac deuotione in Domino, ad perfectam eorum obseruationem.

7 De suâ cuiusque vocatione.

8 De Virtutibus, iis præsertim, quæ Religiosis peculiares sunt: idque iuxta gratiam & proprietatem nostræ vocationis.

9 De Vitiis contrariis, non tamen carnis.

10 De Morte, Iudicio, Inferno, Paradiso.

11 De iudiciis Dei occultis, ac manifestis.

12 De miseriis mundi; deque periculis eorum, qui in seculo degunt.

13 De securitate eorum, qui in Societate viuunt: cum humilitate tamen, nihil eam aliis Religiosorum Ordinibus præferendo: sed feruenti spiritu eius gratiam magnificando in Domino.

14 De bonis operibus, quæ conferuntur in proximum.

15 De Virtutibus, ac religiosâ conuersatione Patrum ac Fratrum; eorum præsertim, qui vel procul absunt, vel requiescunt in Domino.

16 De Hæreticis, & Infidelibus nostræ tempesta-

pestatis: quod spectat ad concipiendum animum vt aduersùs illos pugnemus in gladio Spiritus, atque oremus, vt Dominus eos conuertat.

17 De his tandem rebus loquantur, quæ possint simul & relaxare animos, & ad spiritualem ædificationem facere. Eæ autem erunt, quæ minimum habeant speculationis, affectus verò habeant religiosè honestos, ac suauiter religiosos.

1 NE sint Nostri in recreatione singulares, solitarij, aut tetrici.
2 Ne leues in actione.
3 Ne immodesti.
4 Ne verbosi.
5 Ne iracundi.
6 Ne contentiosi, aut ironici.
7 Ne in incessu incitati.
8 Ne molesti, aut acerbi.
9 Ne voce vtantur elatiore, aut cathinnis.

I N-

INSTRVCTIO XIV.

Pro Concionatoribus.

VM in antiquâ Instructione, & Regulis Concionatorum abunde prouisum sit; nihil prætereà addendumq esse Patres censuerunt, præter illa duo.

Ex Deputatione pro Concionatoribus.

Primùm, Vt quoniam vsu ipso comperimus, siue operariorum inopiâ, siue Superiorum neglectu, minimè executioni mandari quod in §. 7. eiusdem Instructionis præscripsimus; Vt qui biennium ad repetenda studia non habuerint, si concionandi talenta non defuerint, per duos annos priuato studio Sacræ Scripturę, legendisque Patribus, ac sanctę meditationi vacent; operæpretium visum est, seriò, iterumque Prouincialibus commendare, vt vnius saltem anni spatium iisdem absque vllâ dispensatione aut dilatione attribuant.

De tempore Concionatoribus attribuendo.

2 Alterum est, vt quemadmodùm, ne paupertatis nostræ synceritati labes aliqua proprij vsus aspergatur, factum videtur satis §. 5. Instructionis ad renouationem spiritus, ne duplices vestes in cubiculis, & instrumenta ad iter agendum vt propria asseruentur; ita vt necessitati iter agentium, eorumque qui in Missionibus versantur, cum caritate prospiciatur; adniten-

De necessariu suppeditandis concionatoribus.

F

nitendum erit Superioribus ne quid eiusmodi desideretur: sed liberalem se quisque exhibeat debito cum amore: ne dum paupertatis velimus amantes nimiùm videri, caritas ipsa lædatur, & occasio illis detur, dum aliunde inconsulto Superiore sibi prouidere coguntur, aliquid patrandi, quod proprietatem sapiat. Quarè Prouincialibus enixè incumbendum erit, vt in maioribus Collegiis, & proportione quadam in minoribus, impensis Prouinciæ, vel aliquâ aliâ ratione peculiaris quispiam locus sit, in quo huiusmodi res asseruentur; ex quo necessaria Concionatoribus, atque iter agentibus abundè suppeditentur.

INSTRVCTIO XV.

Pro Confessariis, & omnibus Sacerdotibus.

PRÆTER ea, quæ in Regulis Sacerdotum & Instructione pro Confessariis statuta sunt, hæc visa sunt Patribus deputatis Congregationis VI. præscribenda.

CA-

CAPVT PRIMVM.

De non accipiendis eleemosynis.

1 CVM difficile sit Principibus viris Confessarios de Nostris postulantibus denegare; vt integrè hac in re, & syncerè agatur; néve, dum aliis nostris ministeriis prodesse cupimus, paupertati nostræ damnum inferamus; statuit Congregatio, vbi Instructionem illam pro Confessariis Principum à R. P. N. Claudio Aquauiuâ confectam suâ auctoritate sanciuit, nemini Nostrorum licere, eo maximè nomine, quòd cum Principibus ac viris primariis familiariter agant, vel eorum Confessarij sint, ab iis quicquam ad proprium vsum ac dispositionem accipere: neque Superiores ad eam rem potestatem facere posse; eo nequaquàm impunè abire permisso, qui hac in re defecisse deprehenderetur. Quod item omnino iudicium esse voluit de aliis Confessariis, Concionatoribus, Præceptoribus, & similibus, erga pœnitentes, deuotos, consanguineos, amicos; maximè verò de iis, qui in Missionibus versãtur.

Interdicuntur eleemosyna ad proprium vsum.

Superioribus facultas adimitur.

2 Quòd si sponte aliquid offeratur, aut cuipiam mittatur, id iuxta Reg. 64. Præpositi, & 60. Rectoris, in communem vsum accipiatur & dispensetur. In casibus verò peculiaribus, prudentiæ Superiorum permittitur

Quomodò dispensanda.

perpendere quid expediat; & vbi dubium inciderit, ad Præpositum Generalem referre.

CAPVT SECVNDVM.

De visitandis mulieribus.

Omnes Ordinationes de visitandis mulieribus discussæ in deputatione, à Generali Congregatione confirmata.

QVONIAM Decreto 19. Congregationis Sextæ Patribus Deputatis ad renouationem spiritus cura demandata fuit diligenter inspiciendi, vtrùm Instructionibus, atque Ordinationibus à R. P. N. Generali sæpè repetitis circa visitationes feminarum aliquid esset addendum; post diligentem rei discussionem retulerunt Congregationi, se percurrisse & expendisse omnia, quæ hac de re scripta sunt, nimirum Instructionem tertiam pro Confessariis, illa præsertim capita, quæ ad confessiones, colloquia, & visitationes mulierum spectant; tum caput duodecimum Ordinationum Generalium, quod totum versatur in executione Regulæ 18. Sacerdotum, vnà cum eorumdem regulis eiusdem argumenti; denique binas litteras missas ad Prouincias, alteras 21. Decembris 1605. quæ totæ in eodem versantur; alteras 23. Nouembris 1607. de Nostris associandis cùm domo egrediuntur inscriptas; in quarum postremis magnoperè inculcatur obseruatio eiusdem Regulæ 18. Atque omnibus visum est, abundè prædidictis

dictis Ordinationibus prospectum esse, quantum in humanis prospici potest: nec quicquam amplius desiderari posse, præter exactam executionem. Quorum iudicium vniuersa Congregatio confirmauit.

Ex litteris P. Nostri datis 25. Decembris 1605.

1 PRÆSCRIBITVR vt Superiores immediati præter quotidianam sollicitudinem singulis mensibus diligenter inuestigent, quonam modo hac in parte res se habeat. *Singulis mēsibus de hac re inquirendum.*

2 Vt Fratres Coadiutores doceantur, cùm vesperi domum redeunt, debere se ad Superiorem referre, an Sacerdos, vel quiuis alius qualibet ex caussâ regulam fregerit: seueriusque animaduertatur in Socios, qui minùs fideles hac in re se gesserint, admonitis eorum Confessariis, vt conscientias eorum grauent, si id non faciant: significeturque hoc ipsum in commune Coadiutoribus, ne ignorantiam excusent. Porrò in Sociis assignandis, etiam Sacerdotibus, impensior cura & delectus habeatur. *Coadiutores tenentur Superiori referre.*

3 Vt accuratè seruentur, quæ §. 3. 4. & 6. continentur de remediis, quibus, eas vti conuenit, quæ frequentiùs confitentur, & largas tamen moras in confessionalibus trahunt. *De frequenter confitentibus.*

 Item-

Itemque quod de syndicis cauetur §. 5. & de visitationibus §. 7. quòd nimirum sine vrgentibus rationibus institui visitationes non debeant, earumq; dumtaxat personarũ, quę dignę hoc officio, & minimè suspectæ videantur.

Confessionalia congruè disponantur. 4 Quod ad confessiones attinet quæ in templo audiuntur, Superioribus curandum præscribitur, vt Confessionalia patentibus locis constituantur; eaque ita inter se collocentur, vt vnus Confessarius sit quodammodò socius alterius; visitabitque subinde Superior, ne suis locis moueantur, & vt crates integræ sint, atque minutæ.

Tempus ecclesiam adeundi. 5 Cauetur ne manè intempestiuè, aut serius vesperi (nisi forrè cùm magna est frequentia, & sufficientibus tum facibus accensis) neque interdiu item à prandio recreationis tempore. aliòve quo ire omnes non solent, in ecclesiam eant Sacerdotes, nisi nominatim accersantur; præter eos, qui ad diem illum sunt designati.

Modus in mulierculis iuuandis adhibendus. 6 Ne Confessarij, pauperum mulierum iuuandarum prætextu, maiorem quàm deceat familiaritatem contrahant: & vt eleemosynæ, iuxta Regulam Sacerdotum 22. cum consensu Superioris fiant, atque alienâ potiùs manu, quàm per ipsos, quoad eius fieri poterit. Quãtumuis enim à caritate inchoëtur, res tamen decursu temporis periculi plena, aut certis calumniis obnoxia fit.

7 Vt

7 Vt immediatus Superior vnà cum Præfecto Ecclesiæ, Æditituo, & Syndico quopiam secretò, seorsimve cum singulis expendat, quémadmodùm se res habeant, & quàm accuratè in ecclesiâ præscriptæ Ordinationes seruentur: moneanturque Consultores omnes, quòd inter capita, de quibus ad Generalem, siue ad Prouincialem scribent, hoc vnum esse oportebit, quemadmodùm scilicet superiora seruentur, ac præcipuè circa Visitationes, ac Socios. *Superior inuestiget an hæ Ordinationes seruentur.*

8 Vt omnes Confessarij, quod aliàs enixiùs commendatum est, per vnius mensis spatium ad Missionem aliquam destinentur (iis dumtaxat exceptis, qui graues ob caussas, vel inualetudinis, vel senectutis minimè idonei ad id muneris iudicio Prouincialis videbuntur) quæ res cùm magnæ ædificationi libertatique pœnitẽtium cessura sit (vt de fructu non dicamus, qui ex Missionibus ipsis colligetur) seriò Superioribus inculcatur, vt executioni mandent, omni difficultate peruictâ. *Missiones identidem faciendæ.*

9 Demum vrgendam esse Regulam de non admittendâ vllius pœnitentis obedientiâ; & de potestate alios Confessarios adeundi: libenter faciendâ; vtque ab omni adhærentis affectus specie alienos se Nostri ostendant. Quòd si qua erit, quæ nimis crebrò, qualicumque prætextu, redire videatur, alium ei Confessarium designare oportebit; curareque, vt prior illam à se dimittat. *Libertas facienda pœnitenti confitendi alteri*

Ex litteris 13. Nouembris 1607. De obligatione Sociorum ad Superiorem referendi.

Tenentur Socius Superiori referre.

1 IN postremis, post seriam commendationem toties repetitæ Regulæ 18. Sacerdotum; vt ostendat quanti illa facienda sit, & in praxim promptè & efficaciter à Superioribus redigatur, præscribit iisdem, vt quamprimùm has acceperint, Fratres omnes aduocent, & admoneant sui officij; scilicet ipsos arctissimè teneri, vt Superiori referant sub vesperam eo ipso die, si fortè Sacerdos, vel alius Regulam de Socio secum habendo non seruauerit; quod de iis omnibus, quamuis Sacerdotibus, vel Scholaribus intelligi vult, qui Socij alterius fuerint.[1]

Pœnitentia Sociis iniungenda.

2 Vt illi pœnitentiam trium disciplinarum subeundam sibi esse primâ vice intelligant, si Superiorem non admonuerint. Quòd si iterum in eamdem negligentiæ culpam inciderint, admoneri Generalem oportebit, vt deliberet, an in Societate tales retinēdi sint qui in re, quam tanti Societas meritò facit, parùm fideles sese præstiterint. Quamuis de publicis disciplinis imponendis, Superioris prudentiæ permittatur, sicubi hoc medio cum aliquâ notâ defectū Sacerdotis publicari intellexerit: quo tamē in casu secretę minimè prętereūdæ erunt.

Cete-

Ceterùm hæc Ordinatio de socio, præter Sacerdotes, non solùm ceteros amplectitur, qui Sacerdotes nō sunt, siue mulieres inuisant, siue alios ex Nostris comitentur; sed etiam quæcumque genera visitationum comprehendit, ne (vt religiosæ decentiæ consulatur) vllibi socium solum esse permittant: nisi personæ, quas adeunt, eæ sint, vt per negotia quæ secretum postulent, aut per vrbanitatem ipsam minimè liceat esse cum socio. *Omne genus visitationum regulâ Socij comprehendi.*

INSTRVCTIO XVI.

Pro Nouitiis.

1 VALDE commendatum esse cupimus Magistro Nouitiorum, vt, iuxta Regulam 44. Nouitij antequàm ad Collegia educantur (ad quæ tempore vacationum generalium ordinariè minimè mittendi erunt) probè instructi à Regulis sint: è quibus, quemadmodùm plurimùm peti debet materia exhortationum, ita non multùm erit in singulis regulis immorãdum; vt omnes, si fieri possit, ante biennium absoluantur: neque idcircò alterius generis exhortationes interdicuntur, quas ipse profuturas Nouitiis existimabit. Ex Deputat. pro Nouitiis. *Nouitij regulis instruãtur.*

2 Vt quemadmodùm, iuxta Reg. 28. & 37. Magistri Nouitiorum, spiritualia Exercitia exactè omnibus in principio obeunda sunt, ita minimè integrè repetenda altero anno, sed ex parte, iuxta Reg. 39. quando ita in Domino expedire iudicatum fuerit.

Exercitia integra semel obeunda.

3 Quæ de manifestatione delicti Superiori faciendâ probata ac sancita sunt in Sextâ Generali Congregatione, ostendenda sunt Nouitiis, & declaranda, iuxta Reg. 15. Magistri Nouitiorum; inter alia, quæ ibidem ipsis proponenda explicandaque paullatim dicuntur.

Manifestanda Nouitiis.

INSTRVCTIO XVII.

Pro Scholasticis.

CVM ad primitias spiritus, ac feruorem, quem initiò hausimus in Societate, conseruandum promouendumque tanti sit educatio nostrorum fratrum, qui studiis dant operam; hæc pauca ad eos, quales instituti nostri ratio postulat, efformandos, addenda censuimus veteri Instructioni.

1 Vt ad §. 2. in quo præscribitur, ne assuescant nimis colloqui cum externis, aut amicis; illud addatur, vt ad ianuam, nisi de vnius Rectoris expressâ licentiâ non vocetur: quam ra-

Rarò Scholastici ad ianuam accedant.

rò

rò admodùm oportebit illum concedere; eumdemque inuigilare, ne prolixa sint eorum cum externis colloquia. Nisi fortè in locis vbi sunt Vniuersitates, indulgeri plusculum videri possit, vt Prouincialis, vel Rectoris iudicio aliquibus ex Nostris viris probis aç spiritualibus cura demãdetur, quò in spiritu iuuentur.

Colloquia cum externis interdicũtur. Ex Dep. pro Schol.

2 Etsi in vniuersum minimè visum est præscribere, ne Scholastici suorum Magistrorum cubicula ingrediantur; nihilominus tamen cùm alicubi mos esse dicatur, vt non studiorum tantùm caussâ Scholastici suos Præceptores in cubiculis adeant; censuit Congregatio declarandum esse, facturos ipsos contra Regulam communem (quâ nemini in alienum cubiculum ingredi licet, sine generali aut speciali Superioris facultate) si aliam ob caussam, quàm solam studiorum in eorum intrent cubicula, aut commorentur, Proinde expedire visum est, vt Superior ipse designet horam Magistris opportunam, quâ possint adiri; extra quam si necesse fuerit Scholasticos agere cum iisdem Præceptoribus, eorumque cubicula ingredi, petant iuxta regulam sibi fieri à Superiore potestatem.

Hora Magistros adeundi assignanda. 33. Comm.

3 Operæpretium visum est, ob incommoda quæ vsu comperta sunt, si alicubi generalis facultas dari consueuit, aut huiusmodi mos inualuit, vt Magistri in sua mutuò cubicula intrent absque particulari licentiâ, id in poste-

Generalis facultas mutuà in sua cubicula ingrediendi Magistris interdicitur.

posterum omnibus interdici: in casibus verò particularibus Superiores ipsi expendant, quid in Domino expediat.

Die recreationis in vineâ, ut tempus distribuendum.

4 Ut die recreationis hebdomadariæ cùm itur ad prædium seu vineam, ibique cænatur, meridie per unam vel alteram horam Scholastici partim studeant, partim orationem matutinam perficiant: quo tempore nulli fas sit vel ludere, vel confabulari; nisi eo elapso signum detur ad recreandum.

Die recreationis in collegiis quomodò tempus distribuendũ.

5 Cùm verò per cæli iniurias, vel alias ob caussas die recreationis neque ad prædium, neque deambulatum ire licuerit; manè ad recreationem non pulsetur, sed vacetur studiis: à prandio verò, peractâ recreationis ordinariâ, morâ aliquâ interpositâ detur signum ad recreationem per tres horas. Superioris autem erit præcauere, ne irreligiosi clamores, itemque ludi, qui à vicinis audiri possint, permittantur.

Magistri ne inutiliter cũ externis colloquia protrahant.

6 De Magistris autem etsi nihil in præsens visum est addendum ad ipsorum Regulas, Superioribus tamen iniungitur, ut diligenter inuigilent, ne in colloquis, quæ necessariò haberi debent cum externis suis Scholasticis, diutius commorentur, præsertim cùm uno aliquo: tempúsve inutiliter, ac parùm religiosè insumant.

7 Ut ante renouationem votorum instituatur vacatio per triduum; ita ut ab aliis occu-

occupationibus,etiam litterariis, præterquàm ab ordinariis lectionibus matutinis, aut pomeridianis, ſicubi fuerint, vacetur. Cuius rei cauſsâ peropportunum & peraccommodum tempus Superiores excogitabũt: exempli cauſsâ in hyeme Natalitias vacationes, vbi per totam hebdomadam à ſtudiis feriatur : in quibus vota renouaturi per triduum exercebuntur in rebus ſpiritualibus iuxta Inſtructionem. Quæ duo capita complectitur: Primùm, vt ad colloquia vel negotia cum externis ad ianuam,vel ad recreationem cum domeſticis illo triduo non admittantur. Alterum eſt,quod cùm finis ſit harum feriarum ſpiritualium, vt ex occaſione renouationis votorum vnuſquiſque ſedulò incumbat in omnimodam ſuimet reformationem per examen, & confeſſionem generalem, ſeque ipſum introſpiciat, expendendo ſtatum animæ ſuæ,& vocationis tam ſingulare donum agnoſcendo, quæ tam arctè pariter quemque obligat ad diuinæ maieſtati pro virili parte reſpondendum ; operæpretium erit aliquot horis meditationi, & orationi,præter pij alicuius libelli lectionem,impensè vacare:atque in eum finem vſui eſſe poterunt nonnullæ Meditationes, quas hac de re P. Franciſcus Borgia fel. mem. ſcriptas reliquit, aut id genus aliæ, quas Superior,vel Præfectus,ſpiritus fini, quem intendit Societas, profuturas iudicauerint.

Triduana recollectio ante votorũ renouationẽ.

Instructio pro triduo rite impendendo.

INSTRVCTIO XVIII.

Pro executione vrgendâ.

Fiat catalogus eorum, quæ Superioribus præstanda sunt.

1 D faciliorem notitiam eorum, quæ Superiores ſcire conuenit, vt ea exequi poſſint; operæpretium viſum eſt confici Catalogum eorum, quæ Superioribus, tum Prouincialibus, tum localibus præſtanda ſunt; vt omnia ſiue ex Regulis, ſiue ex Ordinationibus compendio collecta memoriæ ſubſidio ſint.

Quid ſingulis hebdomadis, vel alternis.

2 Proderit ad eamdem notitiam, vt Superiores cum ſuis Conſultoribus tempore ordinariæ conſultationi ſingulis hebdomadis vnà perlegant aliquid ex regulis, vel Ordinationibus, vel Inſtructionibus, & ſimilibus.

Quid ſingulis menſibus.

3 Singulis quibuſque menſibus legi oportebit in conſultatione memoriale earum rerum, quæ à Prouinciali, vel Viſitatore executioni mandandæ relictæ ſunt; tum ne memoriâ excidant, tum vt ſuo tempore à Conſultoribus moneri poſſit Prouincialis de executione. Ideoque eiſdem, quemadmodùm & Admonitori, communicandum erit eiuſmodi memorialis exemplar, iis expunctis, quæ particulares perſonas attingunt. Ceterùm enixè commendatur Viſitatoribus ac Prouincialibus,

Quibus memoriale cõmunicandũ.

bus,vt à nouis Ordinationibus absque necessitate multiplicandis abstineant, easque relinquant, quæ facilè executioni mandari possint; easque non nisi primùm Superioribus, iisque, qui iudicium ferre poterunt, ostensas, iuxta Regul. 134. Prouincialis. Expedit enim ob difficultates, quæ ex ipsis Ordinationibus oriuntur, præsentem potiùs audire, quàm absentem; & expungere, si quæ expungendæ erunt; vel Superiorem, ceterosque capaces reddere, & ad executionem cohortari. *Ne Ordinationes multiplicentur Superiores primum audiendi.*

4 Formanda aliqua capita, de quibus Superiores & Consultores suis temporibus ad Prouincialem scribant, ne in scribendo in incertum vagentur, eaque negligant, de quibus necessariò esset Prouincialis monendus: hæc autem desumi poterunt ex Instructione pro Consultoribus. *De quibus ad Prouincialē scribant Consultores.*

5 Superioribus localibus præscribitur, vt semel in mense, primâ videlicet hebdomadâ, pro ordinariâ consultatione agatur de executione: scilicet, an aliquid domi sit quod negligi videatur: an vigeat regularum obseruatio, tam communium quàm officialium: an notetur aliquarum frequens transgressio: an Superiorum Ordinationes executioni mandatæ sint, præsertim earum quæ in memoriali relictæ sunt à Prouinciali; quæ eodem ipso tempore legēdæ erunt, si nondum executioni mandatæ fuerint. Porrò de hoc capite specialiter & diser- *Agatur in consultatione de executione.* *Scribant de hac re ad Generalem Consultores.*

discertè scribant ad Præpositum Generalem, & ad Prouincialem Consultores.

6 Principio cuiusque mensis instituat Prouincialis cum suis Consultoribus consultationem, in quâ inquirat quẽadmodùm se habeat totius Prouinciæ disciplina, quid de eâ sciatur, quid audiatur, quid ipsemet Prouincialis à Rectoribus, eorumdemque Consultoribus acceperit. An verò huiusmodi consultationes fiant, quo fructu ac satisfactione, monẽdus erit Præpositus Generalis à Consultoribus, cùm ad eumdem quater in anno scribunt.

Quid præstãdum Prouinciali singulis mensibus.

Quarè ad faciliorem vsum, perscribi oporteret nonnulla capita singulis mensibus in Consultationibus examinanda: iis magis inhærendo, quibus nondum plenè satisfactum videtur; præsertim circa abusus, si qui in Prouinciâ sint.

7 Adnitendum Prouincialibus pro viribus, vt sibi Superiores locales deuinciant; & amanter cõfidenterque cum illis agant: ostendãtque se de felici illorum gubernationis successu, & auctoritate apud Subditos tuendâ esse sollicitos.

Prouincialis Superiores tueatur.

8 Vt examinentur diligenter querelæ Subditorum contra Superioris rigorem, ad singulares casus descendendo; ne rigorem appellare consuescant Religiosam disciplinam à Subditis velle exigere, & exactám Regularum obseruationem: perpendaturque, cur de non-

Subditorum querelæ examinandæ.

nonnullis Superioribus raræ admodùm interdum obaudiantur querelæ;an quia,licet fortes in diſciplinâ, ſuaues tamen ſunt; an verò quia remiſſi & indulgentes, quique neminem contriſtare velint, vt in pace viuant.

9 Vt mediati Superiores non ita facilè credant delationibus, expendentes, & rationes & excuſationes quas afferunt immediati: & vbi ſine culpâ fuerint inuenti, monēdi ſeriò à Prouinciali Delatores erunt, vt cautiores ſint in poſterum; curentque vt Subditi intelligant, valdè probari ſibi zelum Superiorum in promouendâ diſciplinâ iuxta officij ſui munus.

Cautè delationibus credendum.

Proinde Superiores mediati, ſiue præſentes, ſiue abſentes ſint, nullam omittant occaſionem immediatos ad executionem cohortandi, vrgendique: per quos pari ratione inferiores omnes ad eamdem excitandi erunt.

Hortandi omnes ad executionem.

10 Promouebit non parùm executionem ſi vigebit diſciplina, & vſus reprehenſionum, aliarumque pœnitentiarum in tranſgreſſores legum, præſertim negligentes paterna monita, ſeruato ordine in Regulâ 20. Præpoſiti, & 27. Rectoris præſcripto: ita vt omnino ſibi perſuadeant Subditi, veniendum tandem fore ad extrema, dimiſſionem videlicet, ſi opus fuerit, quando cetera media nihil profuerint.

Pœnitentiis executio promouenda.

Qui ſanè Regularis obſeruantiæ rigor vniuerſos attingere debebit, vel antiquiores, & ſeniores ipſos; imò & Superiores, ſi officio ſuo defuerint,

Omnes etiam Superiores in religiosâ diſciplinâ continendi.

rint, ad aliorum ædificationem & satisfactionem, & quò liberiùs executionem promouere queant, omnesque intelligant, nullam sibi iniuriam fieri, aut notam aliquam infamiæ inuri, si ob regulares defectus publicis pœnitentiis mulctentur.

Præsente Prouinciali executioni mandanda sunt.

11 Ceterùm cum executio potissimùm posita sit in opere ipso vrgendo potiùs, quàm in legibus scribendis; expedit, vt Visitator ac Prouincialis in suis visitationibus ea quæ remedio egere intellexerint, quippe quæ liquidò Regulis obuersentur, neque moram patiantur, curent omnino ante suum è Collegio discessum executioni mandare. Quo fiet, vt maiore suauitate & efficaciâ fiant, & Superiores immediati graui quadam molestiâ deonerentur: ipsique met incipient, quæ sunt muneris sui exequi, minimeque ad Prouincialis aduentum medicinas malorum præstolari. Quæ verò statim executioni mandari non poterunt, in memoriali, vt dictum est, notentur. Quòd si in posterâ visitatione Superioris culpâ nonnulla neglecta fuisse deprehenderit, is minimè impunitus abire debebit; ne Subditi offendantur, opinantes ea solùm fieri, quæ Præposito aut Rectori arrident; cetera oscitanter negligi. Porrò Superiores, qui continenter negligentes ac remissi in Ordinationum executione fuerint, remouendi omnino erunt ab hoc munere, Generali Præposito præmonito;

Superiores remissi, vel corrigendi, vel amouendi.

ne

ne ipſorum nimiâ conniuentiâ Religioſa diſciplina penitùs dilabatur.

12 Poſtremò plurimum momenti habebit, ſi Superiores omnes Societatis cum Præpoſito Generali, & Localis cum Prouinciali ad vrgendam executionem conſpirent: ita vt omnes intelligant, ſibiq́ue perſuadeant, vnum eumdemq́ue in Societate animum eſſe in diſciplinâ promouendâ; neque ad Superiores mediatos recurſus in hac re quidquam prodeſſe poſſe. Eamdemq́ue conſpirationem in quolibet Collegio aut Domo eſſe oportebit in Superiore cum ſuis Conſultoribus, Admonitore, & Præfecto ſpiritus, aliiſq́ue, qui promouere poſſunt executionem; ita vt idem ſentiant, & dicant omnes. Quod ſi antiquiores aliquos obloqui de eâ contigerit, monendi ſeriò, & coërcendi erunt, ſi neceſſe fuerit, etiam publicis pœnitentiis, ne alios turbent, minuſq́ue ſuauem executionem reddant.

Superiorum conſenſus in diſciplinâ promouendâ.

INSTRVCTIO XIX.

De promouendis ad gradus Societatis.

Ad Caput III. de Examine in litteris faciendo, hæc addenda.

Ne perfunctoriè periculum doctrinæ fiat.

1 E examen doctrinæ perfunctoriè fiat, sed seriò, & vt verè constet Præposito Generali de sufficientiâ litterarum: proinde exactè seruanda curent Prouinciales, quæ eodem capite præscribuntur.

Examinatorum iudicia scribantur.

2 Vt in libro quodam peculiari, penes Prouincialem asseruato, Examinatorum iudicia scribantur singulorum singula; die, & anno annotatis ab ipso Prouinciali, vel ab eo, qui præerit examini; quamuis & ab vnoquoque Examinatore idem iudicium seorsim scribendum erit ad Generalem. Ij verò cùm iudicium de doctrinâ ferunt, vel ad Præpositum Generalem scribunt, solùm de sufficientiâ in litteris loquantur, tantáne sit, quanta in Constitutionibus requiritur; an videlicet supra mediocritatem sit, vel infra, vel in quo tandem gradu, iuxta formu-

Quomodò ferendum iudicium.

formulam scribendi; minimè recensitis superfluis, aut concionandi, gubernandique talentis (de quibus in informationibus locus est agendi) & Præpositi Generalis erit diiudicare, ac dispensare, si necesse fuerit.

3 Etsi quatuor minimùm assertiones ex quatuor partibus S. Thomæ, & tres ex cursu Philosophico (Logicâ scilicet, Physicâ, & Metaphysicâ, quarum vnaquæque tria membra saltem habebit) defendere debebit, qui examinandus est ad professionem; tamen eæ esse debent huiusmodi conclusiones, vt minimùm præcipuas Theologiæ ac Philosophiæ difficultates & materias inuoluant: quæ ab ipso Superiore cum Præfecto Studiorum examinando assignentur; cui quod satis sit spatij necesse erit dare, ne imparatus accedat. *Ex Deputat. pro studiis. Assertionũ materia, tẽpus, & assignetur.*

INSTRVCTIO XX.

Ad studia promouenda.

Tsi aliàs sæpè diuersis ex caussis litterarum humaniorum studium valdè commendauimus; cùm minimè obscurũ sit, quantoperè Dominus Deus noster vel ab ipso exordio Societatis nostræ animarum auxilium, præsertim adolescentium, hac *Ex Deputat. pro studiis. Cohortatio ad humaniora studia promouenda.*

ratione promouerit; nunc tamen, quando noua se offert occasio, ex variis Instructionibus, inter ceteras hanc vnam pro studiis, confectam in Deputatione de hac re habitâ in Sextâ Generali Congregatione, ad Prouincias mittendi, nullo modo prætereundum visum est (ob varias querelas à Patribus compluribus habitas, quarum nos quoque nõnullas multò antè inaudiueramus, huiusmodi litteras non solùm non florere, vt anteà, in Societate, sed alicubi etiam languere apud Nostros,) quin iterum, maioremque in modum perhortaremur Superiores, in primis Prouinciales: vt omni studio excitare atque accendere connitantur harum litterarum studium, non solùm in Nostris, verùm etiam in externis: quandoquidem certum est huiusmodi defectum oriri non tam ex perexiguo numero eorum qui possint, quàm qui velint se illis addicere; ac perleui etiam Superiorum propensione & industriâ in illis, vt oportet, fouendis promouendisque.

1 Quamobrem magnoperè optamus, vt Prouinciales omnes non solùm seruanda curent diligenter, quæ hac in parte in libro studiorum præscripta sunt, Regulis præsertim suis 18. 22. 24. 26. 29. 38. atque in 8. 9. 10. 11. & 20. Rectoris: sed reipsâ iidem ostendant sibi cordi esse hæc studia; plurimique eos facere, qui ea non vulgariter callent; vt eorum quasi patrocinio magis inflammentur, excitenturque

Maximi faciant Superiores hæc studia.

turque alij ad eadem alacriter amplectenda.

2 Vt in hoc quasi primo congressu Prouinciales cum suis Consultoribus, aduocatis iis, qui diu multumque in hac palæstrâ versati fuerint, seriò ac sedulò agant de caussis, deque auxilio ferendo: & sicubi fortè minimè remedio opus fuerit, adnitendum illis erit, vt magis ac magis promoueantur: curentque, vt post exactam executionem eorum, quæ in libro studiorum præscribuntur, si quid amplius occurrerit, quod non parùm profuturum sperent tum ad styli comparationem, tum ad auctores exactè & cum fructu legendos, periculum faciant, & ad nos mittant exemplum: quemadmodùm Prouincialibus faciendum erit, cùm singillatim quid hac in re præstiterint, admonendi erimus. *Caussæ & remedia quærenda.* *Si quid Generali suggerendum.*

3 Ceterùm ad hæc studia promouenda satis erit præsidij, si non solùm eos in Societatem admittant, quoad eius fieri poterit, qui probè ab illis instructi paratique sint; verùm etiam si pro viribus studebunt, non vulgares ingenio, & ad cetera parùm aptos ad hæc studia addicere; sed eos, qui præter vim ingenij, aliarum scientiarum præsidia, ac lucem habuerint. Quo fiet vt & hæc studia in pretio apud alios haberi incipiant, & quàm plurimi his in litteris hoc nomine nobiliores fiant: in quibus difficilius fortasse fuerit vel vnum quempiam inuenire, quàm *Quinam ad hæc studia applicandi.*

non paucos in aliis ſcientiis, experientiâ hoc ipſum in dies edocente.

Part. 4. Loqui Latinè.

4 Quandoquidem B.P.N. IGNATIVS inter cetera ad ſtudia promouenda hoc vnum tamquàm præcipuum, iis præſertim qui Humanioribus vacant, Latini ſermonis vſurpationem eſſe voluerit; ſeriò Superiores incumbere oportebit in exactam Regulæ communis obſeruationem, in 8. Rectoris libri ſtudiorum explicatam: in quâ cum dicitur (*dies vacationum*) non generales ſtudiorum feriæ intelligendæ ſunt; ſed hebdomadariæ tantùm eorumque dierum ſpatium, quibus commorabuntur in villis.

Quando vulgari idiomate loqui liceat.

Reg. 7. Præfecti ſtud. *Ad actus Theologicos ſtatuendos alterius iudicium ad Magiſtrorum & Præfecti adiungi poteſt.*

5 Etſi cùm ſiue totius Theologiæ, ſiue partis alicuius theſes defendendæ ſunt, ſatis ſuperque videantur eſſe Magiſtrorum ac Præfecti ſtudiorum iudicia, quibus diſcipulorum doctrina perſpecta eſſe debebit; tamen ſi iuſtas ob cauſſas Prouinciali videretur eſſe alius adiungendus, idque commodè fieri poſſit, permittimus eius arbitrio; dummodò is ſit, qui & iudicium de doctrinâ tutò ferre poſſit, & eos, de quibus iudicandum eſt, probè nouerit.

Caſus conſcientiæ commendantur.

6 Curandum inſuper eſt, vt Theologi, & Caſiſtæ Scholaſtici in Caſibus conſcientiæ maximè inſtructi ſint, cùm minimè obſcurum ſit, quàm res perneceſſaria ſit Operariis Societatis. In quam quidem rem vehementer cupi-

cupimus à Superioribus diligenter incumbi; vt fructus re ipsâ constet, ratione ad eum consequendum ab ipsis excogitatâ. Quamuis abundè satis nobis prospectum videatur, si hebdomadaria Casuum collatio in primariis Collegiis iuxta Regulam Prouincialis in libro studiorum diligenter habeatur. Regul. 14. Prou. & Reg. 7. Prof. consc.

INSTRVCTIO XXI.

Pro visitatione Prouincialis,

Ex variis Regulis, Ordinationibus, & Instructionibus collecta.

Quemadmodùm se gerat Prouincialis in obeundâ Prouinciâ cum fructu: deque eiusdem statu Præposito Generali aperiendo. Ex Deputat. pro Superioribus.

Vm sit valdè proprium Prouincialis officij Prouinciam obire, præter ea, quæ habentur cap. 9. 12. 14. & 15. & ibidem Reg. 29. & 69. ne quid eorum prætereat, quæ ... muneris sunt, & vt Generali Præposito, vt ... est, status to-

tius Prouinciæ innotescat, hæc ferè in visitatione præstanda illi erunt,

Quæ Instructiones in visitatione, & cum quibus legendæ.

Primò iuuabit, si dum Prouinciæ suæ loca visitat (tum maximè cùm & temporis spatium permittere, & necessitas aliqua id postulare videbitur) ex Instructionibus singulas cum singulis legat ad quos spectant, præter proprias regulas officij cuiusque; scilicet pro Præfectis spiritualibus formandis, pro Concionatoribus, pro Confessariis, pro Missionibus, pro Nouitiis cum eorum Magistro, pro tertium annum agentibus cum Instructore. Præterea coram Rectore, Ministro, & Consultoribus Instructionem pro Confessariis, de ratione scribendi, de renouatione spiritus, pro Coadiutoribus, pro annuis colligendis, & pro Scholasticis, vbi eorumdem est Seminarium: proderitque non parùm in primo congressu litteras ad Superiores datas anno 1604. die 20. Augusti, percurrere.

Quæ in visitatione Vniuersitatum, & studiorũ.

2 In Vniuersitatibus iuuabit eodem modo, si præter Regulas officij sui cap. 6. percurrat item suas, quæ sunt in libro studiorum: cum Rectore Regulas eiusdem; cum Præfecto studiorum, & quas habet proprias, & quas communes Professoribus superiorum facultatum; & cum singulis eorumdem singulas; denique cum Præfecto inferiorum facultatum Regulas eiusdem, & communes Professoribus earumdem.

3 In-

3 Intelligat, an ex Ordinationibus Generalium, quæ statuta sunt de libris prohibitis, quæve circa monita ad Prouinciales, horam considerationis, intercessiones, & patrocinia præscripta sunt; quæque in Formulâ scribendi Superioribus & Consultoribus præscribuntur, seruentur. Interroget quoque num aliquid contra Canones 12. 13. 20. v. Congregationis Generalis commissum sit: an in suâ, vel alienâ Prouinciâ quispiam sit, qui malo vitæ exemplo, vel doctrinâ ceteris obsit: moneatque Generalem, quemadmodùm ipsi Prouinciales ex Decreto vi. Congregationis tenentur. *Quæ Ordinationes non seruantur.*

4 Cognoscat an fiant conferentiæ Casuum, an exhortationes alternis hebdomadis fructuosè, & ad cor; an item conferentiæ de Instituto quintodecimo quoque die inter Rectorem, Consultores, & quos Prouincialis designârit: & an eâ de re ad Generalem scribant. Ipse verò nullum Collegium prætereat, quin semel saltem huiusmodi conferentiis intersit, vt illas dirigat. Porrò Superiores instruat, iuxta præscripta in Formulâ de aptis ad gubernandum, in Instructione pro Superioribus, & in litteris ad Superiores impressis, & in Regulis Visitatoris 24. 26. 27. 40. 41. 42. & 43. sensimque periculum faciat de iis, quos ad regimen iudicabit idoneos. *Quid ipse præstabit.*

5 Exigat ab aliquibus disciplinæ amantibus,

Quæ de Superioribus quærenda. tibus, bonoque iudicio ac prudentiâ præditis, quemadmodùm Superiores in rebus spiritualibus se habeant: an passiones doment, & virtutes acquirant, num cum externis nimiùm occupentur, & ad exteriora sint nimiùm effusi: quàm seriò spirituali curæ, cultuique interno Subditorum vacent; politicene, an paternè regant. De Præfectis itidem spiritualibus, quemadmodùm suo munere fungantur, & an exemplo & instructione iuuent in spiritu.

De Congregationibus, & scholis. 6 Congregationes, & Oratoria, quæ in nostris locis habentur, inuisat; eorumque Regulas examinet, an seruentur, & an accommodæ sint ad illarum finem: idemque de Academiis ex earum Patribus intelligat, quas habeant exercitationes: de fructu, deque regularum obseruatione: à Præfectò verò atrij, vel scholarum Inferiorum cognoscat, tum Magistrorum, tum Scholasticorum externorum disciplinam.

De quibus consultet. 7 In Domo professâ, vel in maximo Collegio quotannis consultationem instituat, aduocatis, præter suos Consultores, aliquibus antiquioribus Patribus, in quâ de rebus maioris momenti pertractet; inter cetera, de promouendis ad gradus, de aptis ad gubernandum, de satisfactione, quæ auditur de gubernatione singulorum Superiorum Prouinciæ; de Præfectis rerum spiritualium instituendis,

&

& Seminariis præfigendis; denique de sacris initiandis, vel ad tertium probationis annum mittendis; & similibus.

8 Curet quotannis singulis in Collegiis ac Domibus ad mensam legi, ante renouationem votorum, litteras de renouatione spiritus, de perfectione, & caritate fraternâ, de conseruatione Instituti, Regulas Scholasticorum, & Coadiutorum temporalium; Catalogum P. Natalis, quibus de rebus nostri recreationis tempore colloqui possunt; denique Generalia monita, quæ ab omnibus obseruari oportebit. *Quæ legenda quotannis ad mensam.* Dec.75.§.5. Cong.7. Ex Instruct.pro Concionat.

9 Quæ verò per se ipsum minimè præstare poterit, Socio committat; ea videlicet, quæ parui sunt momenti: iubeatque ad se referre, quæ dubia sunt, & quænam executioni mandauerit. Itaque non exiguo onere à Socio leuari poterit, si temporalia, de quibus cap. 9. in Regul. Prouincialis; si archiuium, iuxta Regul. 19. 20. 21. si instrumenta itineraria communia Prouinciæ, vel alicuius Collegij propria; si rationes accepti, & expensi; si officinas, & œconomiam domesticam, si an extent libri Ordinationum iuxta Instructionem inspexerit: si colliget numerum Sociorum in Sodalitiis, Scholasticorum externorum, & ordinariorum pœnitentium: obseruabitque vniformitatem consuetudinum in Prouinciæ domiciliis. Quoniam verò monere *Quæ Socio committenda.*

re

re debebit Prouincialem de iis, quæ dicuntur in Instructione pro Superioribus, eidemque suggerere, si quæ fortè ille præteriret ex spectantibus ad suum munus; quò commodiùs id præstare possit, eius instructionis exemplum penes se habebit, eamque singulis in Collegiis percurret, obseruando si quid obliuioni datur.

De quibus ad Generalem scribat.

10 Meminerit etiam Prouincialis, sui esse muneris, quotannis scribere ad Præpositum Generalem de iis, quos ad Sacros Ordines promouerit: quos Præfectos spiritus præfecerit, & quomodò se gerant: quos de defectibus cur promotio ad gradum differretur, scripto monuerit: cur tempus vel priuatim sanctis Patribus legendis futuris Concionatoribus, vel tertij anni probationem aliquibus differri oportuerit: quemadmodùm in hac probatione se gesserint: quinam libri prohibiti in Collegiis asseruentur: Vt Superiores in modo exigendi rationem conscientiæ se gerant: quos Examinatores Promouendorum ad gradum designauerit, vt à Generali confirmentur: quos Consultores, & Admonitores elegerit: num obseruetur Ordinatio de non visitandis feminis: quomodò Superiores præstent, quæ habentur Instr. pro Superioribus: vt conferentiæ pro formandis Superioribus successerint: tandem quinam remissi ac negligentes in gubernatione sint. Prætereà

quot-

quotannis mittat ad Generalem Informationes ad gradus: sub finem cuiusque anni tertium Catalogum, & puncta pro annuis; catalogum etiam eorum, qui profectionem Indicam postulant, præmissâ informatione status, ac talentorum quæ habent; speciatim necessitatis parentum, cum iudicio eiusdem Prouincialis. Postremò tertio quoque anno Catalogos communes, & informationes ad regimen per Procuratorem mittat. *Quas informationes Romam mittet.*

11 Peractâ visitatione cuiusque Collegij ac Domus, vel Prouinciæ, prout ipsi commodum fuerit, litteras de singulis domiciliis ad Generalem scribet, quæ tria capita complectentur; vt iuxta Reg. 92. sui officij, Præposito Generali aperta sint omnia. Primo quidem ea exponet, quæ ad personas ipsas spectant, & talenta, moresque describet tum Superioris; an spiritualis, an suauis, & fortis in gubernandi ratione, an politicus, & an in illo munere retinendus, an amouendus; tum subditorum, quinam illi sint, spirituales, obedientes, an discoli; quæ ministeria obeant, quo fructu, & quâ satisfactione. Altero statum spiritualem Collegij, ac Domus indicabit; an vigeat regularum obseruatio, an langueat, & quinam frequentes defectus, quæ caussæ, quæ remedia adhibita: idemque erit iudicium de ministeriis nostris, rectene obeantur, quo fructu, quâ frequentiâ. Tertio denique temporalem statum *Littera ad Generalem danda.* *De personis.* *De statu spirituali loci.* *De temporali.*

ostendit: nimirum quot alantur, quibus redditibus, siue eleemosynis, & an ære alieno grauentur, & quomodò occurrendum. Quæ omnia compendiò explicari oportebit; & tum maximè, cùm aliàs scripta non fuerint, aut aliquid erit noui, de quo certiorem fieri oporteat Generalem.

FINIS.

IN-

INDEX.

A

ABsoluere à censuris Nostri, quâ formulâ debeant. 23.

Accipere ad vsum propriũ, nihil cuiquam licet. 83. *accipiendi, dandiq́; facultas generalis non facilè cõcedenda.* 73.

Antiquiores paupertatis exemplo præludere aliis debent. 8. *patrocinia iuniorum ne suscipiant.* 34.

B

BOrgiæ meditationes triduo recollectionis ante votorum renou. legendæ. 93.

C

CAsuum conscientiæ studij commendatio 104. *hebdomadaria in primariis Collegiis collatio. ibidem. & 16.*

Coadiutores temporales quinam difficiliùs admittendi. 31. 32. *quibus de rebus in Nouitiatu præcipuè in-blicis officiis ante bienniũ non occupãdi. ibid. quâ curâ in Collegiis iuuãdi.* 36. *conferentiæ ad illos interdũ loco doctrinæ Christianæ.* 37. *soli vt exeant non facilè permittẽdum.* 38. *ad prædia procuranda quales deligẽdi, & quomodò versari in iis debeant ibid. non contẽnendi, neque vexandi, sed in quiete fouendi. ibid. docendi, vt ad Superiorem referant de iis, quorum socij fuerunt.* 85. *quâ pœnâ mulctandi, si non referant.* 88.

Colloquia ad ianuam refrænanda. 67. *præsertim in Scholasticis.* 90.

Communionis frequentia in ecclesijs nostris. 19.

Cõcionatores quæ potissimùm sectari, quæ vitare debeãt. 14. *singularitates illis exemptionesq́; non facilè cõcedẽda. ibid. de iis qui cibis Quadragesimalibus vesci*

ad aliorum imitationem quatenus se componēt. 13. *priuato antè studio scripturæ & meditationi vacent.* 14. 81. *qui rariora ostendunt talenta ne diu in docendo retineatur.* 15.
Conciones *in refectorio quales esse debeant.* 11. *bidui spatium ad eas parandas.* 12. *non permittendum vt immodicè laudentur aut carpātur à quibusuis. ibi.*
Concionum *præfectus, eiusque officium.* 11. 12.
Conferētiæ *casuum.* 26. 105. *de modo iuuandi proximos.* 27.
Confraternitates *in missionibus inchoandæ, vel promouendæ.* 64.
Confessarij *maturi sint moribus.* 15. *affici ad munus suum debent, & tenuiores libenter audire* 22. *spiritū ac zelum quo modo excitabunt.* 22. *otium qua ratione vitabunt.* 23. *in mulierum confessionibus obseruare quæ debeant.* 16. 17. 18. *earum, ac præsertim pauperum familiaritatē caueant.* 86. *communionem intra hebdomadam ne cōcedant.* 19. *Ad Ecclesiam intempestiuè ne accedant.* 86. *pœnitentes suos aliis cōfiteri ne ægre ferant.* 87. *notitia per confessionē habita vti caueant.* 30. *absoluere à censuris quā formā debeāt.* 23. *ad tempus interdū mutādi sunt.* 22. *in tēplo si fieri potest quotidie aliqui præsto sint.* 23.
Confessionalia *quomodo collocanda.* 86.
Conscientiæ *ratio quo pacto exigenda.* 55. *eius & confessionis generalis discrimen.* 69. *cogendi non sunt nostri vt extra confessionē eam reddāt.* 70. *eius vsus & necessitas in exhortationibus inculcāda. ibid.*
Consultores *ad Prouincialē scribāt de executione memorialis.* 95. 96. *de Præfecto rerū spiritualiū.* 53.
Consultores *Prouincialis ad Generalem scribāt an seruetur ordinatio de ordinandis* 6. *an cōsultationes singulis mensibus fiant de disciplinā Prouinciæ.* 95.
Curiosa *nostris iter agentibus vitāda.* 7. *Item in reliquo vitæ vsu* 9.

D

DOctus *saltem sit vnus in singulis Collegiis qui alios exerceat.* 28.

Ele-

E

ELeemosynas ad proprium vsum accipere non licet. 83. quomodo in missionibus dandæ. 63. quomodò distribuendæ à Confessariis. 86.

Emptores soli ne eant præterquam in iis, quæ sunt officij. 38.

Examē doctrinæ ad gradum seriò faciendū. 100. quot, & quales in eo theses esse debent. 101.

Examinatorum iudicia in libro notanda. 100. iidem scribere debent ad Generalem. ibid.

Executionis vrgendæ adiumenta. 94. &c. ad eam conspirare omnes debent, qui promouere illam possunt. 99.

Exercitia spiritualia Nostris quotannis obeunda. 67. concionatoribus frequentāda. 14. item Scholasticis spiritu remissis. 34. à Nouitiis initio integra fiant: altero anno non item. 90. In missionibus tradenda

F

FEminæ officij causa visitari, quæ, & à quibus queāt. 20. 21. 84. in earū confessionibus obseruanda 16. &c. 85. 86. earū donaria à cōcionatoribus non facilè admittenda. 14. familiaritas Confessariis vitanda, præsertim tenuiorum. 86.

H

HOrologia rotata Nostris interdicta. 9.

Humaniorum litterarum commendatio. 101. earum periti magni faciēdi. 102. quinā illis applicādi. 103.

I

IMagines magni valoris nō concedendæ Nostris. 9.

Imitari alios quatenus noui concionatores possint. 13.

Instrumenta contractuum Romam mitti quomodò debeant. 44.

Iter agentibus superflua nè permittātur. 7. eorum necessitati prospiciendū. 81.

Itineris instrumenta in Collegiis seruāda. ibid. in cu-

debet. 9. *qui aliò aſportari Superiorum permiſſu poſſint. ibid. empti alicuius opera, loco applicandi ſunt.* 10.

Linguæ vitia refrenanda, auctoreſq; inueſtigãdi, & puniendi. 72.

Litterarum ad Generalem neceſſaria moderatio. 40. *priuatim ſcribere quiſque poteſt, cum volet.* 41. *ſeruanda ſcribendi formula. ibid. prius ad Prouincialẽ ſcribendum, quàm ad Generalem referatur.* 42. *de eadem re iterato non ſcribendum, non expectato reſponſo. ibid. Soli inſcribẽda tantũ, quæ ſecreta continent, alia ſeorſim in aliis litteris exponenda.* 43. *quo charactere, ac methodo ſcribendum.* 45. *Alia in his litteris obſeruanda.* 46.

Loci mutatio, & quid in eâ curandum. 7.

M

MAgiſtri Nouitiorum iudiciũ in dimittendis ineptis magni faciendum. 31. *Exercitia ſpiritualia differri ordinariè non permittat. ibid. initio integra fiant, altero anno non item,* 90. *erga coadiutores tẽporales curare quæ debeat.* 32. *Nouitiorum bona vſque ad bienniȷ finẽ, intacta ſeruet.* 33. *neque interim quicquã exigat ab eorum parentibus ibid. Nouitiis oſtẽdat, quæ de manifeſtatione delicti ſtatuta ſunt in vj. Cõgreg.* 90. *Exhortationes habeat de regulis.* 89. *Scholaſticos cum educuntur, monere quid debeat.* 33. *ad Collegia tẽpore vacationis educendi non ſunt.* 89.

Magiſtri cubicula inuicem non ingrediantur ſine licentiâ. 91. *colloquendo cũ externis Scholaſticis tempus ne terãnt.* 92.

Memoriale in viſitatione relictum. 94.

Miniſter nè coadiutores nimis vrgeat. 39.

Miſſionum finis. 58. *illas obeuntibus, quæ obſeruanda.* 59. *& ſeqq. cum caritate ad eas profecturis proſpiciendum.* 31.

Miſſionis Superior eſt, qui prior in patentibus. 64.

Miſſiones duorum, aut trium dierum. 27. *à Præfecto rerum ſpiritualiũ obiri breues poſſunt.* 52. *à Confeſſariis etiam mẽſtruæ.* 87.

Mortificationũ tabella tempore vacationum. 35.

N

P. NAtalis Catalogus, quotannis ad mensam legendus. 77.

Notitia per confessionẽ habita, vti licere Nostri ne doceant, neque ea vtantur. 29. 30.

Nouitij cum delectu admittendi. 31. *inepti facilè dimittendi. ibid. Scholastici per biennium in Nouitiatu retinendi.* 32. *coadiutores per annum. ibid.*

O

OCcupationes Sacerdotum propriæ. 25. 26. 27. *propriæ Superiorũ.* 28.

Orationis studium in Nostris promouere quæ possint. 66.

Ordinibus sacris initiandi quales esse debeant. 4. 15. *recens ordinati quandò ad mulierum confessiones applicandi.* 15. 16.

P

PAtrocinia iuniorum seniores nè suscipiãt. 34. 35.

Pecunia itineris caussa nè conquiratur à consanguineis. 8. *nec ad describendas lectiones. ibid.*

Pœnitentiarum secretarum vsus excitandus. 73.

P. Polanci Directorium, & methodus Sacerdotibus nostris cõmmẽdantur. 25. *in missionibus dari potest directorium.* 62.

Politica agendi ratio Nostris vitanda. 75.

Præfectus concionum, eiusq; officium. 11. 12.

Præfectus Ecclesiæ confessarios obseruet, an vulgares refugiant. 22.

Præfectura spiritualis quãti momenti. 47. *quales rerũ spiritualium Præfecti esse debeãt.* 48. *& seqq. quinã ad hoc munus designandi.* 49. *quinã in magnis Seminariis.* 52. *maturè ad hoc munus seligẽdi idonei & formãdi.* 50. *quos præcipuè libros legere debeãt.* 51. *in aliis rebus parcè occupandi. & quibusnã.* 52. *erga coadiutores tempora-*

auctoritatem in subditis tueri studeant. 53.
Principum familiaritas in nostris præcidenda. 74.
Prouincialis Superiores sibi deuinciat. 96. *subditorum de illis querelas diligenter examinet. ibid. inquirat quam cautè in exigendâ ratione conscientiæ se gerant.* 57. *eos puniat qui præscripta non exequuntur.* 98.
In admittendis delectum habeat. 31.
Confessarios Missionũ occasione interdum mutet. 21.
In cõcionatorũ cibis quomodò dispensabit. 14.
In visitatione præstare quæ debeat. 105 & *quid peractâ visitatione ad Generalẽ scribere.* 111. *A Præfecto rerum spiritualium rationem exposcat.* 53. *De seminarum visitationibus statuat.* 20. 21.
In ordinationibus spectare quid debeat. 95. *quales illas, & quomodò relinquere. ibid. Curet præsens executioni mandari quæ sine morâ fieri possunt.* 98. *delationibus facilè ne credat.* 96. 97.
Initio mensis consultet de totius Prouinciæ disciplinâ. 96. *Cõsultores moneat ut scribant Generali an seruetur ordinatio de promouẽdis ad ordines.* 6. *Generalem moneat, quos rerũ spiritualium præfectos designarit, præsertim in maioribus Seminariis.* 54. *Studia humaniorum literarum promoueat.* 101. *Examinatorũ iudicia in libro notet.* 100. *Qui in aliquo loco malè se gerunt, ibid. iuuãdos curet, priusquam aliò mittantur.* 7.

R

Recreatio quotidiana quomodo transigenda. 76. &c. *eius sermonum materia.* 77. *Sacramentũ visitandi cõsuetudo. ibid.*
Reliquiaria pretiosa Nostris non permittenda. 9 *vnius aurei valorem non excedant.* 73.
Renouationem votorũ præcedat triduana recollectio. 92. 93.

S

Sacerdotum occupationes variæ 24. *quæ ad spiritum pertinent. ibid. ad studia.* 25. *ad proximos.* 26. 27. *diuinũ Officiũ & Missa deuotè recitãda.* 67.

Scho-

Scholastici è Nouitiatu ante biennij finem non educendi. 32. quâ de re monendi cum educuntur. 33. quantâ curâ in Collegiis educandi. 34. Non debent nimij esse cum externis. ibid. ad ianuam sine expressâ Rectoris licentiâ non vocandi. 90. Horam habeãt designatã, qua Magistros studiorum caussa cõueni-re liceat. 91. Litteras aut munera dare vel accipere ne assuescant sine necessitate. 34. Seniorum familiaritatẽ & patrocinia ne captent. ibid. Si lectiones scribere non possunt, pecunia à Collegio suppeditetur 8. quomodo iuuandi qui spiritu languẽt. 35. ad indifferentiam excitandi. ibid. triduò ante votorum renouationẽ se recolligãt. 92. 93. Scholasticorũ hebdomadaria recreatio domi vel in prædio quomodò instituenda. 92. quandò illis vernaculâ uti liceat. 104.

Secretario tantùm Societa-bent si quid à Confessariis contra Regulam xviij. fiat Sacerdotum. 19. 85. 87. Idem in omni aliâ Visitatione prandium. 89. soli relinqui non debent, ne sint ipsi sine teste. 19. facilè à Superiore dandi, cum ad iuuandum proximum petuntur. 28.

Socij Procuratorum præterquam in rebus officij propriis soli non eant. 37. 38.

Spiritus studium quibus modis excitetur, & promoueatur. 65.

Superiores locales omnium necessitati prouideant, ne superfluis detur occasio. 7. 8. Conscientiæ rationẽ paternè exigant. 55. Secreti fidem in eâ diligenter seruent. 56. politicam agendi rationem caueant ipsi, & in aliis. 75. Præfectum rerum spiritualium suspectum ne habeant. 53. In exhortationibus pœnitentiarum secretarum usum excitent. 74. de recreatione agant fructuosè transi-

possint 91. si qui lectiones scribere non possunt, curent vt Collegij sumptibus describantur. 8.

Coadiutores temporales frequenter alloquantur. 37. conferentias ad illos habeant. ibid. caueant ne ab aliis contemnantur 38.

Prius consultent, quam de re aliquâ scribant ad Prouincialē, aut ad Generalem. 41. 42. Consultationis tempore legat aliquid ex regulis vel ordinationibus. 94. singulis mensibus legat Memoriale à Prouinciali relictū. ibid. primâ mensis hebdomadâ consultet de executione. 96.

Vitiorum longius auctores inquirat & puniant. 72. dandi & accipiēdi facultatem generalē non facilè cōcedant. 69. 70. pœnitētiis errata castigent. 98. in cibis Concionatorum non dispensent inconsulto Prouinciali. 14 cùm aliquis aliò migrat, informēt de eo Loci Superiorem 7. Videant quomodò exerceatur in Ecclesiâ quæ de Confessariis statuta sunt. 87.

Regulæ xviij. Sacerdotum & aliarum quæ ad feminas spectant obseruationē curare vt debeant. 18.

Superiores in officio nimis remissi, ab eo remouendi. 98.

Superiorū occupationes propriæ. 28.

Syndici Confessariorum. 17. 87. in recreatione. 78.

T

Theologicorum actuum qui iudices 104

Toni cum fructu fieri qui possint. 12. 13.

V.

Vestes duplices, & itineris instrumenta in cubiculis ne sint 8.

Viatica Nostrorum qualia esse debeant. 7.

Visitationes inutiles resecandæ. 66.

Vota renouaturi triduò se ante recolligant. 92. 93.

FINIS.